

REFERENDUM JE TU

Pred nami je dan, ko bomo skupaj z jeseňiško in štorsko železarno glasovali za ustanovitev skupnega podjetja Združene slovenske železarne ali proti taki ustanovitvi. Na vseh sestankih smo govorili in v našem listu nenehno pisali, da smo **za** ustanovitev.

Zakaj?

Res imamo moderno železarno, res proizvajamo več, kot smo kdajkoli, toda že en sam pogled v prihodnost nam pove, da naš položaj kljub temu ni niti najmanj rožnat.

Za to, da lahko gradimo sodobno tovarno, smo morali najeti posojilo. Že prihodnje leto bomo morali začeti to posojilo vračati. Letni obroki so tako visoki, da jih kljub še tako dobremu delu in poslovanju ob dosedanjih pogojih sami ne bi zmogli brez precejšnjega pritiska na naše osebne dohodke.

Morali se bomo potegovati, naj se nam dovoli odplačevanje dolga z manjšimi obroki na daljši čas. Če ne bomo soustanovitelji velikega podjetja, se naš glas ne bi slišal daleč, nihče nas ne bi podprl in zelo malo je upanja, da bi v teh prizadevanjih uspeli.

Z združenim podjetjem bo glede tega neprimerno lažje in realno lahko upamo na podporo slovenske vlade pri premagovanju težav.

To je važen vzrok, da glasujemo za ustanovitev združenega podjetja.

Združene slovenske železarne ne bodo konkurirale druga drugi na tržišču, ampak se bodo s svojo proizvodnjo dopolnjevale. Skupno oskrbovanje s surovinami, materialom in energijo bo občutno cenejše od dosedanjega.

Naša železarna pa še ni popolnoma modernizirana. Dograditi moramo do kraja vse obrate, od proizvodnje jekla do mehanike obdelovalnice, vzdrževalnih in energetskih obratov.

Za to bomo potrebovali dodatno 80 milijonov dinarjev kredita. In spet je malo verjetno, da bi ga osamljeni sploh mogli dobiti.

To sta nova važna vzroka, da glasujemo za.

V združenem podjetju bomo obdržali svojo firmo, lastnost pravne osebe in svoj žiro račun. Samostojno bomo sklepali svoje kupoprodajne pogodbe, samostojno bomo oblikovali dohodek in sami tudi razpolagali z njim.

Vsaka od treh slovenskih železarn odgovarja za svoje obveznosti za nazaj in naprej sama, tako stoji v pogodbi, ki jo bomo podpisali. Torej ne bomo plačevali za niko-

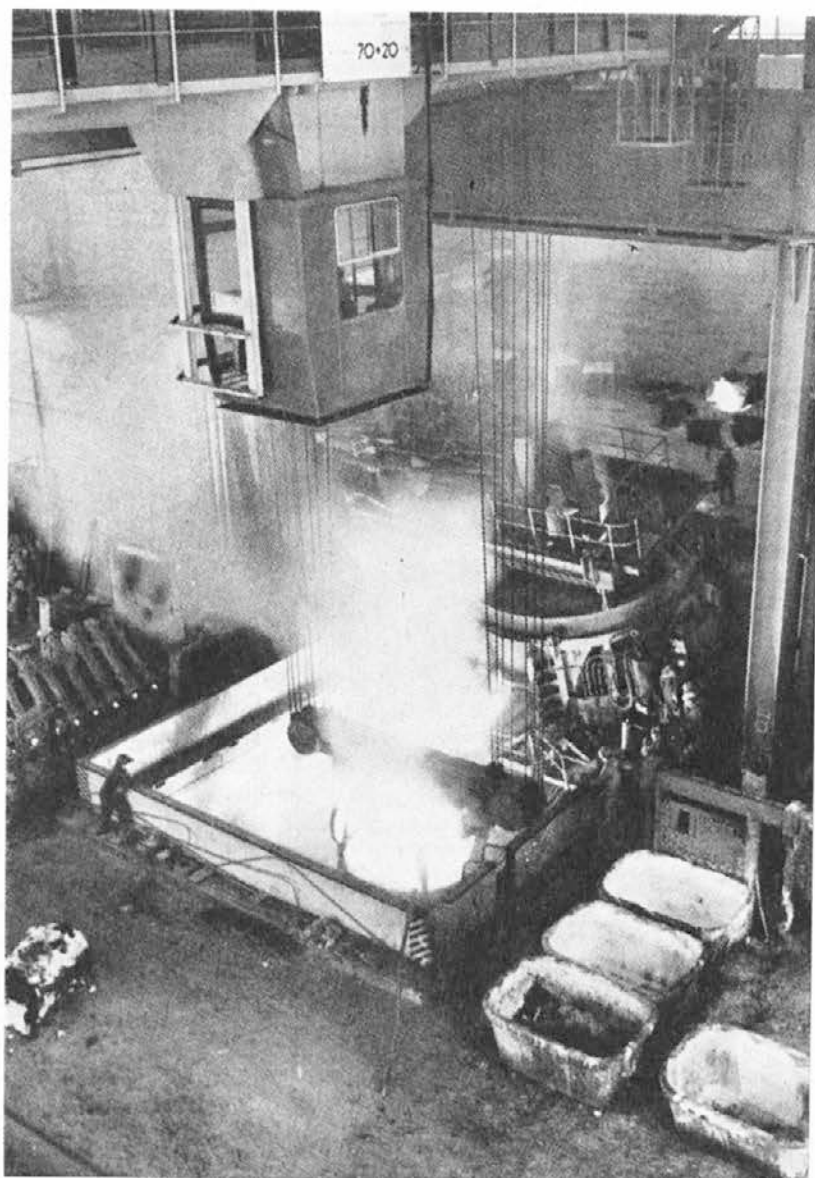
gar, kakor seveda tudi drugi ne bodo plačevali za nas.

Z ustanovitvijo enotnega podjetja torej ničesar ne tvegamo, nasprotno — le pridobimo lahko.

Če zdaj preštejemo vsa dejstva, ki govorijo za to, da se bo ravenkim železarjem godilo bolje v združenem podjetju, kot če bi še naprej ostali samostojni, potem vidimo, da samostojnost pomeni v resnici osamljenost, ta pa je danes zelo slaba.

In to je zadnji, najbolj tehtni vzrok, da na referendumu glasujemo za združitev.

Iz peči
v ponovce

GLEJ V PRIHODNOST — GLASUJ »ZA«!

Akcijski sestanek slovenskih železarjev

Posluš tehtnim besedam

KJE BOMO GLASOVALI

Iz obvestil, ki so že bila posredovana delovni skupnosti, je znano, da bomo zaposleni na referendumu 15. septembra 1969 odločili o predlogu ustanovitve združenega podjetja slovenske železarne, ki naj bi ga ustanovile železarne Jesenice, Ravne in Štore.

Komisija, ki jo je za izvedbo referenduma imenoval delavski svet podjetja, se je odločila, da se bo glasovanje vršilo po obratih. Na referendumu 15. septembra bomo glasovali:

- zaposleni v stari topilnici v pisarni obratovodstva topilnice;
- zaposleni v novi topilnici v jedilnici obrata;
- zaposleni v livarni v pisarni obratovodstva livarne;
- zaposleni v kovačnici v pisarni novogradenj TPO;
- zaposleni v valjarni v jedilnici nove valjarne;
- zaposleni v kalilnici v obratni pisarni termične obdelave;
- zaposleni v mehanski obdelovalnici v pisarni asistentov obratovodje mehanske obdelovalnice;
- zaposleni v vzmetarni v pisarni delovodij obrata;
- zaposleni v jeklovleku v pisarni delovodij obrata;
- zaposleni v strojnem remontu v pisarni delovodje montažne skupine;
- zaposleni v elektro remontu v elektro delavnici III (pri čistilnici jeklolitine);
- zaposleni v gradbenem remontu v prostorih garderobe tesarjev in mizarjev;
- zaposleni v prometnem oddelku v pisarni obratnega obračuna;
- zaposleni v energetskem obratu v pisarni vodstva energetskih obratov;
- zaposleni v TKR v sejni sobi TKR;
- zaposleni na upravi, v skladiščih, špediciji in službah, ki spadajo pod posamezne sektorje, v pisarni TO sindikata.

Glasovanje na vseh voliščih bo od 4,00 ure zjutraj do 16,00 ure popoldne. Čas, ki je določen za glasovanje, je razporejen tako, da bo zaposlenim v vseh treh izmenah omogočeno, da bodo opravili svojo dolžnost. -et

23. avgusta dopoldne so se v domu železarjev sestali predstavniki samoupravnih, upravnih in družbenopolitičnih organov slovenskih železar, da bi se med seboj spoznali in uskladili akcijo za uspešno izvedbo referenduma. Navzoči so bili vsi trije direktorji, gosta pa sta bila član izvršnega sveta SRS inž. Ivan Zupan in predstavnik republiškega sveta sindikatov Jože Globačnik.

Glavni referat o delu koordinacijskega odbora in nalogah združenega podjetja je imel direktor Gregor Klančnik (objavljamo ga posebej skoraj v celoti), ki je tudi vodil sestanek. Nato so direktorji posameznih železarn navzočim predstavili vsak svoje podjetje.

Značilne lastnosti naših bodočih partnerjev poznamo že iz brošure, ki jo je prejel vsak naš sodelavec, zato jih ne bomo še enkrat ponavljali. Omenimo le, da gredo Štore vse bolj v specializacijo in se bodo v prihodnosti s svojim proizvodnim programom le minimalno pokrivala z Jesenicami in Ravnami. Jesenice prepuščajo izdelavo jeklene litine Ravnami, sive litine pa Štoram. Kljub temu računajo, da letošnjega leta ne bodo zaključile z izgubo. Na Ravnah povečujemo število zaposlenih in računamo letos s 40 odstotki višjo realizacijo kot lani.

Čeprav so v razpravi, ki je sledila, govorili vsi diskutant tehtno, je za nas posebej zanimiva razprava inž. Ivana Zupana. Dolga leta je bil naš sodelavec, zato našo železarno zelo dobro pozna, dovolj dolgo pa je tudi že član slovenske vlade, da dobro pozna gospodarski položaj v vsej Sloveniji in načrte za razvoj našega gospodarstva v prihodnosti. Njegove misli so na kratko takšne:

Naše gospodarstvo se vse bolj odpira Evropi, je pa raztreseno po vsej Sloveniji, ni dovolj povezano, si konkurira in so zato njegovi rezultati ustrezno manjši. Da bi stvari spremenili na bolje, bomo morali v Sloveniji postaviti nekaj trdnih stebrov gospodarstva, ob njih pa zgraditi vse dru-

go. Seveda je treba z analizo natančno dognati, kaj se pri nas doma in v Evropi da prodati in kaj je torej treba proizvajati.

Združene slovenske železarne bodo predstavljale temelj slovenske kovinske predelovalne industrije, ki zaposluje 36.000 ljudi, in bodo torej lahko predstavljale enega močnih stebrov našega gospodarstva. Proizvodnja tovarnjakov je drug tak steber (uporablja tudi proizvode železarn), lesna predelovalna industrija tretji, proizvodnja gospodinske opreme četrti, turizem peti itn.

Povsod po svetu je železarstvo temeljna industrija, zvečine pa nikjer ni toliko akumulativno, da bi vanj rad pritekal bančni kapital in so na tem področju torej potrebni družbeni posegi.

Znano je, da mora Slovenija dobro obrniti vsak milijon, preden ga kam vloži. Potrebno je zanesljivo jamstvo, da je ta denar dobro naložen, razdvojene in nepovezane slovenske železarne pa takega jamstva ne nudijo oziroma bodo jamstvo nudile šele takrat, ko bodo z integracijo uskladile svoje cilje in sredstva.

Železarne je torej treba združiti, zaokrožiti njihovo dejavnost in jih usposobiti za uspešen nastop na tržišču, zbrati pa je treba tudi potrebna sredstva za uresničenje tega načrta.

Banke imajo tu razumljivo svoj ekonomski račun: kapital nalagajo tja, kjer se obrača hitreje. Ker se v turizmu, lesno predelovalni industriji itn. obrača dvakrat, trikrat hitreje kot npr. v železarstvu, ga raje nalagajo tja. Zato pa namerava izvršni svet ustvariti sklad za posege v gospodarstvo oziroma v temeljno industrijo — torej tudi v železarstvo — ki takih posegov najbolj potrebuje. Prav tako bi preusmerili tudi nekaj kapitala od turizma v železarstvo. S tem bi ustvarili v republiki pogoje, da bi se vse slovensko gospodarstvo razvijalo skladno.

Seveda pa si je težko zamišljati, kako bi nezdružene slovenske železarne uspele prepričati skupščinske organe o smiselnosti naložb v tako razdrobljena podjetja, medtem ko bi združene imele neprimerno več možnosti za uspeh.

V nadaljevanju razprave je vodja Metalurškega inštituta v Ljubljani inž. Prešern poudaril, da bodo z združitvijo združene tudi strokovne moči in bodo zato raziskave neprimerno cenejše kot zdaj.

Predstavniki družbenopolitičnih organizacij in sindikata posameznih železarn so na koncu poročali o akcijah za uspeh na referendumu. Ravenčani smo izdelali načrt za sestanke sindikata, komiteja, ZK, ZMS in vodstvenega kadra ter sestanke po obratih in izmenah, na katerih smo seznanili delavce s prednostmi ustanovitve združenega podjetja slovenskih železarn, Jesenice pa so ustanovili celo posebne delovne skupine, s katerimi so šli do zadnjega člana kolektiva.

Prav tako je bil sklenjen dogovor o enotnih glasovnicah (besedilo in obliko objavljamo na 3. strani) ter o enotnih geslih.

V upanju na čim boljši izid referenduma so si slovenski železarji po končanem sestanku stisnili roke in si zaželeli srečo.

m. k.

Pohod v enotno proizvodno tvornost

(Iz govora direktorja Klančnika)

Delo koordinacijskega odbora za združitve slovenskih železarn se približuje kraju. S tem ko so delavski sveti železarn Jesenice, Ravne in Štore 15. avgusta t. l. razpisali referendum, se zaključuje pripravljalo obdobje integracije slovenskega jeklarstva. Delavci vseh treh železarn naj bi se 15. septembra 1969 odločili za ustanovitev združenega podjetja ter s tem dokončno sklenili nalogo koordinacijskega odbora.

Koordinacijski odbor sestavljajo direktorji vseh treh železarn, v njem pa je ves čas tudi po oddaji dolžnosti direktorja železarn Jesenice sodeloval sedanji svetnik združenja jugoslovanskih železarn inž. Matjež Hafner. Delo koordinacijskega odbora je bilo dolgotrajno, težavno, včasih neprijetno in živčno, s končnim rezultatom pa vendar rodno in uspešno. Kot plezalec, ki mora v prvenstveni turi sproti iskati prehode, smo utirali pot in iskali dostope do tesnejše združitve železarn Jesenice, Ravne in Štore. IX. kongres ZKJ nam je svojo resolucijo, ki pravi, da morajo integracijska povezovanja biti stalna naloga vseh faktorjev z usmeritvijo, da mora združevanje potekati tako, da se akumulacija ne odtuji od tistega, ki jo pridobi, dal najbolj realno osnovo tudi za naše združevanje. Prvotno zasnovani vrh naše integracijske ture, ki ga zaradi spreminjanja okoliščin ne bi mogli doseči, smo, usmerjeni z dokumentom IX. kongresa, spremenili in si zadali kot cilj ustanovitev združenega podjetja slovenske železarn.

Od takrat, ko se je koordinacijski odbor 14. novembra 1967 prvič sestel, je imel 30 rednih sej. Poleg sej koordinacijskega odbora, ki se je v glavnem sestajal v ožjem, delno pa tudi v širšem sestavu, je bila v tem obdobju vrsta sestankov, na katerih so sodelovali predstavniki samoupravnih in upravnih organov ter družbeno političnih organizacij. Koordinacijski odbor je enotno zastopal slovensko železarstvo tudi v predstavniških organih, asociacijah in denarnih zavodih ter poleg prizadevanja za integracijo s tem že operativno, usklajeno in enotno reševal tekoče probleme vseh treh železarn Jesenice, Ravne in Štore.

V svoji osnovni zadolžitvi je izdal tri elaborate: ZASNOVO INTEGRACIJE, INTEGRALNI RAZVOJNI PROGRAM in SPECIALIZACIJO PROIZVODNJE VALJANEGA IN VLEČENEGA JEKLA SLOVENSKE ŽELEZARNE. Vsa ta dokumentacija je prispevek, ki bo znatno olajšal delo predvidenega združenega podjetja slovenske železarn ter njegovih samoupravnih in strokovnih organov. Vođene od koordinacijskega odbora so železarn že enotno nastopale na sestankih sekretariata za gospodarstvo, gospodarskega odbora izvršnega sveta in v odborih republiške skupščine, da bi z objektivnimi argumenti razvili družbeno skrb za obstoj in razvoj slovenskega železarstva. Ta prizadevanja so bila uspešna in koristna za vse tri delovne skupnosti. Kot zadnji uspešni akt koordinacijskega odbora lahko smatramo skupno vlogo železarn Jesenice, Ravne in Štore na Kreditno banko in hranilnico v Ljubljani za odobri-

tev dolgoročnega kredita, namenjenega integralni zaokrožitvi proizvodnih zmogljivosti 47. natečaja JIB.

Potem ko je po zaključku leta 1968 zaradi različnega ekonomskega položaja posameznih podjetij postalo jasno, da zlivanje vseh treh železarn v eno podjetje ni ustvarljivo, je koordinacijski odbor spremenil smer svojega integracijskega prizadevanja in si zastavil za cilj ustanovitev združenega podjetja, v katerem naj bi vsaka od železarn obdržala svojo samostojnost pravne osebe z lastnim žiro računom in samostojnim oblikovanjem in delitvijo dohodka. Na tej osnovi sta bila pripravljena osnutek pogodbe o ustanovitvi združenega podjetja slovenske železarn in predlog statuta. Izdana je bila tudi propagandna brošura, v kateri se posamezne delovne organizacije železarn Jesenice, železarn Ravne in železarn Štore medsebojno predstavljajo. Opisani so nameni in cilji združevanja, predvideni gospodarski učinki, zasnova organizacije, samouprave in medsebojnih odnosov združenega podjetja. Na podlagi teh dokumentov imajo aktivisti in delavci zadosti možnosti za spoznanje prednosti, ki naj jih prinese ustanovitev združenega podjetja za vse tri železarn.

Že v letošnjem letu bodo železarn Jesenice, Ravne in Štore imele okrog 1.280 milijonov din skupne realizacije ali skupnega obsega prodaje svojih izdelkov in storitev domačim in inozemskim kupcem. Železarn Jesenice prispeva 790 milijonov din ali 62 %, železarn Ravne prispeva 345 milijonov din ali 27 %, železarn Štore prispeva 142 milijonov din ali 11 % skupne realizacije.

V deležu skupne proizvodnje vseh treh železarn je še bolj viden obseg posameznih železarn.

Jesenice za letošnje leto predvidevajo 1.680.000 t ali 79 %, Ravne 275.000 t ali 13 %, Štore 165.000 t ali 8 %.

Direktor Klančnik poroča

Pred sklenitvijo pogodbe za osnovanje združenega podjetja so slovenske železarn imele 11.900 zaposlenih, od tega: železarn Jesenice 6300, železarn Ravne 3400 in železarn Štore 2200.

Tako po številu zaposlenih kot po obsegu proizvodnje in realizacije bo združeno podjetje slovenske železarn eno najmočnejših podjetij na Slovenskem. Že s tem bodo železarn postale dejavniki, ki bo dal ton pri razvoju gospodarstva, predvsem pa industrijskega potenciala v SRS.

Iz teh podatkov se vidi, da je največja železarn Jesenice, ki v skupni proizvodnji zavzema 79 %, v realizaciji 62 %, po številu zaposlenih pa 53,3 %. Druga je železarn Ravne, ki v skupni proizvodnji zavzema 13 %, v realizaciji 27 % in po številu zaposlenih 28,4 %. Štore so v skupni proizvod-

KAKO BOMO GLASOVALI

Na referendumu 15. septembra 1969 se bomo odločili o predlogu za ustanovitev združenega podjetja slovenske železarn. Glasovanje bo tajno!

Izkušnje dosedanjih volitev v organe upravljanja kažejo, da je bilo vedno določeno število glasovalnih listov neveljavnih

prav zato, ker so posamezniki kandidate, za katere so glasovali, bodisi pozabili zaokrožiti ali pa so to storili nepravilno.

Z namenom, da se nam to pri glasovanju na referendumu ne bi ponovilo, s pojasnilom objavljamo besedilo glasovalnega lista. Glasovalni listek bo tak:

GLASOVNICA

o ustanovitvi združenega podjetja slovenske železarn, ki ga ustanavljajo železarn Jesenice, Ravne in Štore.

glasujem ZA

glasujem PROTI

Glasuje se z zaokrožitvijo besede »za« ali »proti«.

Zaposleni, ki bodo glasovali za ustanovitev združenega podjetja slovenske železarn, bodo na glasovnici zaokrožili besedo »za«, tisti pa, ki se z ustanovitvijo združe-

nega podjetja ne bi strinjali, bodo na glasovnici zaokrožili besedo »proti«.

Vprašanje na glasovnici je zastavljeno zelo jasno, zato upamo, da pomot ne bo.

nji udeležene z 8 %, v realizaciji z 11 % ter po številu zaposlenih z 18,3 %. Tudi po doseženi produktivnosti, merjeni z doseženo realizacijo za enega zaposlenega mesečno, so Jesenice prve. Ta znaša na Jesenicah 10.450 din, na Ravnah 8.450 din ter v Štorah 5.400 din.

Vsi ti podatki pa vendar še ne odkrivajo pravega ekonomskega položaja posameznih železarn. Proizvodni programi so taki, da je le železarna Jesenice tipično podjetje črne metalurgije, železarna Ravne je majhen metalurško strojni kombinat in tudi Štore so mešana tovarna. Realizacija na zaposlenega zato ni primerljiva, ker je ta v tovarni z večjo notranjo predelavo znatno nižja kot tam, kjer glavni izdelki za tržišče predstavljajo reprodukcijski material.

Za ugotovitev finančno kreditne sposobnosti posameznih železarn, ki bo igrala vlogo pri realizaciji integralno usklajenega razvojnega programa, kar bo ena od glavnih nalog združenega podjetja, so nam na razpolago zaključni računi 1968. leta in periodični obračun 1. polletja. Ob poznanem gibanju cen v gospodarski reformi, ki je najbolj prizadelo tiste industrijske izdelke, katerih cene so pod kontrolo, je razumljivo, da je od treh slovenskih železarn najbolj prizadeto tisto podjetje, ki pretežno oskrbuje trg z reprodukcijskim materialom, to je železarna Jesenice. Poslovno leto 1968 so sicer vse tri železarne sklenile z izgubo, v 1. polletju 1969 pa železarna Ravne zaradi obsežne proizvodnje 117. panoge ter svojega specializiranega programa plemenitih jekel ponovno izkazuje presežek dohodka. Železarni Jesenice, kljub temu da v primerjavi z lanskim letom letos za 17 % povečuje realizacijo, in to ob 5-odstotnem znižanju zaposlenih, v prvem polletju letos ni uspelo iz dohodka pokriti bruto izplačanih osebnih dohodkov. Iz tega dejstva se jasno lahko zaključi, da tudi idealna požrtvovalnost delovne skupnosti ne more železarne Jesenice privedi do takega ekonomskega položaja, ki bi vrnil potrebno kreditno sposobnost in lastno možnost vodenja razširjene reprodukcije. Regulacija cen in odobritev raznih olajšav so zato razumljiva zahteva proizvajalcev jekla.

Sklep Zveznega izvršnega sveta za delno odobritev predloga združenja jugoslovanskih železarn in zveznega zavoda za cene, da se cene valjanim in vlečenim izdelkom od 25. julija 1969 dalje povišajo za 5 %, bo ugodno vplival na finančni rezultat železarne Jesenice — računajo na zaključek leta brez izgube — še boljše pa, če bo na upravičeno zahtevo jugoslovanskih železarn s 1. oktobrom letošnjega leta zvezni izvršni svet odobril dodatno povišanje cen jeklu. K temu naj bi svoj delež že prispevala tudi enotnost slovenskih železarn.

Ekonomskega položaja se torej v vseh treh železarnah na Jesenicah, na Ravnah in v Štorah popravlja. Da bi lahko slovenske železarne ponovno samostojno igrale svojo proizvodno vlogo in z lastno akumulacijo vodile politiko razširjene reprodukcije, bo potrebna realizacija integralno usklajenega razvojnega programa in ureditev predvsem tistih cen izdelkov slovenskih železarn, ki niso v sorazmerju s cenami surovin, pomožnega materiala in energije. Le na ta način bo možno pokrivati že nastale obveznosti posameznih železarn in

oblikovati tak dohodek, da bodo osebni dohodki primerni vloženemu družbeno koristnemu delu in v poprečju sorazmerni z drugo industrijsko in negospodarsko dejavnostjo. Prisotnost družbe bo torej pogoj uspešnega delovanja in krepitve predvidene ustanovitve združenega podjetja slovenske železarne. Zahtevke, ki je že vložen v Kreditni banki in hranilnici v Ljubljani, predvideva naložbe v osnovna sredstva v višini 135,4 milijona dinarjev in v obratna sredstva v višini 229 milijonov din. Potem ko bo investiranje po 47. natečaju in integralni zaokrožitvi dokončano, bodo vse tri železarne leta 1975 imele blizu 2 milijardi din celotnega letnega dohodka. Republiški izvršni svet je že pokazal dobro voljo in izoblikoval predlog deleža republike v višini 50 milijonov din, ki bo služil kot udeležba pri reševanju dolgoročnega kredita, zaprošenega pri KBHL.

Izvršni svet SRS je združenemu podjetju pripravljen pomagati tudi z olajšavami pri vračanju že najetih dolgoročnih kreditov, podpira pa tudi prizadevnost za doseg olajšav pri vračanju tistega dela kredita, ki ga je prispevala invest. banka.

Podpora družbe v obliki kreditov in olajšav bo le del prispevka, potrebnega za dokončno ureditev ekonomskega položaja slovenskih železarn. Največji delež bodo morale prispevati delovne skupnosti same z boljšim obvladanjem tehnološkega postopka, z znižanjem neuspele proizvodnje in zvišanjem izpleta, znižanjem materialnih stroškov poslovanja, boljšim izkoriščanjem proizvodnih zmogljivosti in delovnega časa ter s strukturalno spremembo proizvodnje in izboljšanjem kvalitete izdelkov. Specializacija proizvodnje, enoten program raziskav in usklajena poslovna prizadevnost bodo pri tem morale odigrati vlogo. Predvsem v železarni Štore, ki je najbolj zapoznala v svoji investicijski izgradnji, bodo potrebni požrtvovalnost delovne skupnosti in skupni napor, da bi se povzpeli iz sedanjega relativno nizke produktivnosti, izkoristili novo zgrajene proizvodne zmogljivosti in izoblikovali tako ekonomsko poslovno dejavnost, ki bo dovoljevala vračanje dolgov in samostojno kreditno sposobnost ob sorazmerno primeren osebnih dohodkih. Tudi na Jesenicah in na Ravnah bo potrebna izredna požrtvovalnost delavcev, da bi integralno usklajeni razvojni program dajal zasnove plodove. Predvsem na Jesenicah pa bo nujen nov korak na področju podaljševanja predelave jekla, da bi se s strukturalno spremembo proizvodnje dvignila poprečna cena prodaje in končno dosegel primeren ekonomski položaj.

Amortizacija, s katero razpolagajo v železarnah, je važna osnova za izpopolnitev sredstev za delo in ureditev proizvodnega potenciala. Skupno bodo vse tri železarne v letošnjem letu oblikovale 90,6 milijona din amortizacije, od tega:

železarna Jesenice 65 milijonov din ali 71,5 %,

železarna Ravne 18,8 milijona din ali 21,0 % in

železarna Štore 6,8 milijona din ali 7,5 %.

Ne toliko presežek dohodka kot amortizacija bo v naslednjih letih važen prispevek železarn pri izvrševanju integralno usklajenega razvojnega programa.

Nelikvidnost v vseh treh železarnah, ki je splošen jugoslovanski pojav, na žalost ne dovoljuje odvajanja sredstev z žiro računov v amortizacijske sklade niti v druge sklade podjetij. Dolgovi kupcev slovenskim železarnam so se povzpeli že na 350 milijonov din. Ureditev tega jugoslovanskega fenomena, ki je poslovne odnose privedel izven moralnih kodeksov, je eden od važnih pojavov za ureditev finančnega položaja na Jesenicah, na Ravnah in v Štorah.

Povečanje trajnih obratnih sredstev je druga važna sestavina prizadevnosti vseh treh delovnih skupnosti za izboljšanje gospodarjenja in doseg predvidene rasti letne realizacije. Že pred startom ima torej združeno podjetje obsežne in zahtevne naloge, ki jih bodo morali reševati direkcija, poslovni odbor in delavski svet podjetja.

Menim, da je vzdušje v vseh treh delovnih skupnostih pa tudi na Ravnah, kjer so pomisleki za združitev najbolj prisotni, potem ko je predvidena taka integracija, ki vsaki delovni skupnosti pušča samostojnost, tako, da integracijo slovenskega jeklarstva z optimizmom lahko pričakujemo. Naloga prisotnih predstavnikov samoupravnih organov ter družbenih in političnih organizacij je izvedba zadnjih sestankov, na katerih naj se celotno delavstvo spozna s prednostmi osnovanja združenega podjetja slovenske železarne. Na današnjem sestanku, ki ima namen medsebojnega spoznavanja, moramo posredovati odgovore na vsa vprašanja, ki so nastala v posameznih železarnah po razpisu referenduma, da bi s tem ta štab aktivistov lahko avtoritativno in objektivno seznanjal delavce o podjetjih, s katerimi naj bi se integrirali v skupnem združenem podjetju.

Pred nami je zahtevna in odgovorna naloga zadnje faze priprav za integracijo slovenskega jeklarstva. Samo od tega, kako bo ta izvedena, bo odvisen rezultat referenduma v posameznih železarnah. Veliko bi bilo tveganje v premajhnem seznanjenju delavcev s tem, da jim osnove združenega podjetja zagotavlja večjo varnost v zaposlitvi in osebnih dohodkih, saj bi neugoden rezultat referenduma v kateri koli železarni pomenil bumerang predvsem za tisti sestav, ki je odgovoren, da razvija presodno miselnost v delovni skupnosti. Smo torej pred zgodovinsko odločitvijo, pri kateri ne smemo stati ob strani. Ob tem pa moramo že pogledati korak naprej na naloge, ki čakajo združeno podjetje slovenske železarne.

1. Najprej bo potrebno oblikovati upravo in jo zasesti s takimi specializiranimi strokovnimi delavci, ki so na jeklarstvo življenjsko navezani in ki bodo s svojim znanjem, izkušnjami in reputacijo uspešno sodelovali pri izdelavi analiz, elaboratov in železarne avtoritativno zastopali.

2. Podjetje bo moralo pristopiti k nadrobni izdelavi integralno usklajenega razvojnega programa.

3. Ob sodelovanju z Metalurškim inštitutom bo moralo izdelati dolgoročni načrt usklajenega raziskovalnega dela za izboljšavo tehnologije in racionalnejšo proizvodnjo.

4. Izdelati bo moralo načrt take finančne konstrukcije podjetja in posameznih pogodbenih strank, katerega realizacija bo

uredila ekonomski položaj vseh treh železarn.

5. Izdelati bo potrebno zasnovo take specializacije, ki bo pomenila večjo produktivnost in povečanje dohodka v vseh železarnah.

6. Navezati bo morala stike s potencialnimi kupci in z njimi ob sodelovanju vseh treh pogodbenih strank skleniti dolgoročne pogodbe o poslovno tehničnem sodelovanju.

7. Z dobavitelji surovin, pomožnega materiala in energije bo potrebno skleniti take dolgoročne aranžmaje, ki bodo dajali prednost pri oskrbovanju železarn.

8. S predstavniškimi organi in asociacijami bo moralo navezati take pristne odnose, ki bodo slovenskemu jeklarstvu v industriji dali primerno mesto.

Uvajanje enotne, sodobne in učinkovite organizacije v vseh sestavinah združenega dela slovenskih železarn bo moralo biti stalno opravilo združenega podjetja. Slovenske železarne bodo morale, če bo referendum dosegel svoj namen, takoj:

1. Skupaj z vsemi jugoslovanskimi železarnami enotno nastopiti pred Zveznim izvršnim svetom za odobritev pravilne paritete cene jekla, kot je ta bila že predlagana od zveznega urada za cene;

2. energično zahtevati znižanje za črno metalurgijo previsoke obremenitve s kapitalom, s tem da se:

a) del interkalarnih obresti, ki so nastale po krivdi kreditorja, odpiše,

b) odobri obročno obračunavanje vseh obresti izkoriščenih in odobrenih kreditov,

3. s podporo izvršnega sveta, ki naj omogoči republiški prispevek v kreditno maso, pri KBHL pospešiti odobritev kre-

dita za realizacijo integralno usklajenega razvojnega programa.

To pa seveda ne pomeni, da bo integracija slovenskega železarstva izvajala le močnejši pritisk navzven; ustanovitev združenega podjetja bo sočasno pomenila učinkovitejše reševanje notranje proizvodno poslovne problematike vseh treh železarn.

Združevanje, koordiniranje, delitev in solidarnost dela, ki so glavne prednosti integracijske povezave, se bo vršilo s teamsko metodo dela. Majhno, z osnutkom pogodbe predvideno število v upravi združenega podjetja neposredno zaposlenih bo poleg organov samouprave delavskega sveta in poslovnega odbora zahtevalo stalnost dela po grupah, ki jih bodo ob osrednjih delavcih direktorije sestavljali predstavniki vseh treh železarn. Osnovni naj bi se teami tehniških direktorjev, komercialnih direktorjev, direktorjev gospodarsko računovodskih sektorjev, splošnih sektorjev, vodij raziskovalnih oddelkov, priprav dela, kadrovskih služb in drugi, sestajali pa naj bi se tudi predstavniki družbeno političnih organizacij. Od uspešnosti dela teh grup bodo odvisni proizvodno poslovni rezultati v vseh treh železarnah ter s tem stanje in krepitev ugleda združenega podjetja.

Prepričan sem, da bodo delavci spoznali prednosti in koristi zasnovane integracije in na referendumu to potrdili. Že vnaprej si zato vsi želimo uspešno in učinkovito delo združenega podjetja in s tem napredka Jesenic, Raven in Štor. Današnji sestanek naj bi pomenil manifestacijo sloga, 15. september pa pohod v enotno proizvodno tvornost slovenskega jeklarstva.

podružnic, na katerih so podrobneje razpravljali o pomenu in namenu združitve.

Sestanku predstavnikov družbenopolitičnih organizacij je sledil sestanek vodilnih in vodstvenih delavcev železarne, ki ga je sklical direktor podjetja. Tudi ta sestavek je bil namenjen razpravi o namenu in prednostih združitve. Pojasnjena so bila nekatera, mogoče doslej še ne dovolj razčiščena vprašanja in načeti tudi problemi bodoče delitve in specializacije proizvodnje ter boljšega izkoriščanja proizvodnih kapacitet. Nekatere udeležence tega sestanka smo nato vprašali, kaj menijo o referendumu in katere koristi lahko naša železarna pričakuje v predvidenem združenem podjetju.

Na naše vprašanje so odgovorili takole:

Janez Bratina, dipl. inž., obratovodja elektro remonta

Integracijski referendum bo predvsem potrditev poti, po kateri teče zgodovina železarstva na Koroškem. Ali bomo na tem križišču izbrali pravo smer? Ali se lahko zanesemo na specialko ali imamo zaupanje v kompas — to so vprašanja teh dni. Izbira ugodnejše, varnejše in boljše poti je stvar treznje presoje, ki zahteva poznavanje kartografskih znakov in sposobnosti orientacije. Kaže, da je pot dobro markirana, zadnje kamenčke pa so pometli še samoupravni organi. Vse je jasno.

Taka integracija z maksimalno samostojnostjo posameznih podjetij omogoča vso poslovno pobudo ob polni odgovornosti posameznih podjetij, obenem pa daje skupnim interesom težo in pomembnost, ki jih lahko postavlja največje podjetje v republiki. Konkretni dogovori, medsebojne pogodbe, usklajeni nastopi itd. bodo morali biti tako jasno postavljeni pred kolektive, kot je sam referendum, saj je dobra seznanjenost osnova trajnim odločitvam.

Božo Cimerman, dipl. inž., direktor prodaje

Prepričan sem, da bo integracija pozitivno vplivala na združenje slovenskih železarn, ker vidimo v tem močan smoter skupnega nastopanja na domačem in tujem tržišču. Delitev programa pa vsekakor mora prinesiti rentabilnejšo proizvodnjo in s tem tudi povečanje skladov v posameznih podjetjih. »Konkurenčnost«, ki je obstajala med slovenskimi železarnami in negativno vplivala na medsebojne odnose, bo s tem dokončno odpadla.

Milan Dobovišek, dipl. inž., vodja sklopa jeklarne

Mislim, da nobeden od vodstvenih kadrov ne more negirati prednosti skupnega strokovnega študija za izboljšavo kvalitete ter ekonomike. Stari pregovor, da več glav več ve, pride pri združitvi do popolnega izraza. Nenehno tožimo po kvalitetnih strokovnih kadrih, posebno onih, ki so poklicani, da razvijajo tehnologijo čim hitreje ter čim bolj učinkovito.

Kaj menijo o referendumu

Potem ko je delavski svet podjetja sprejel sklep o razpisu referenduma in so se na Ravnah sestali predstavniki samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij ter vodilni delavci vseh treh slovenskih železarn, se je tudi v naši železarni pričelo obdobje aktivne politične dejavnosti in razprav o pomenu in namenu združitve.

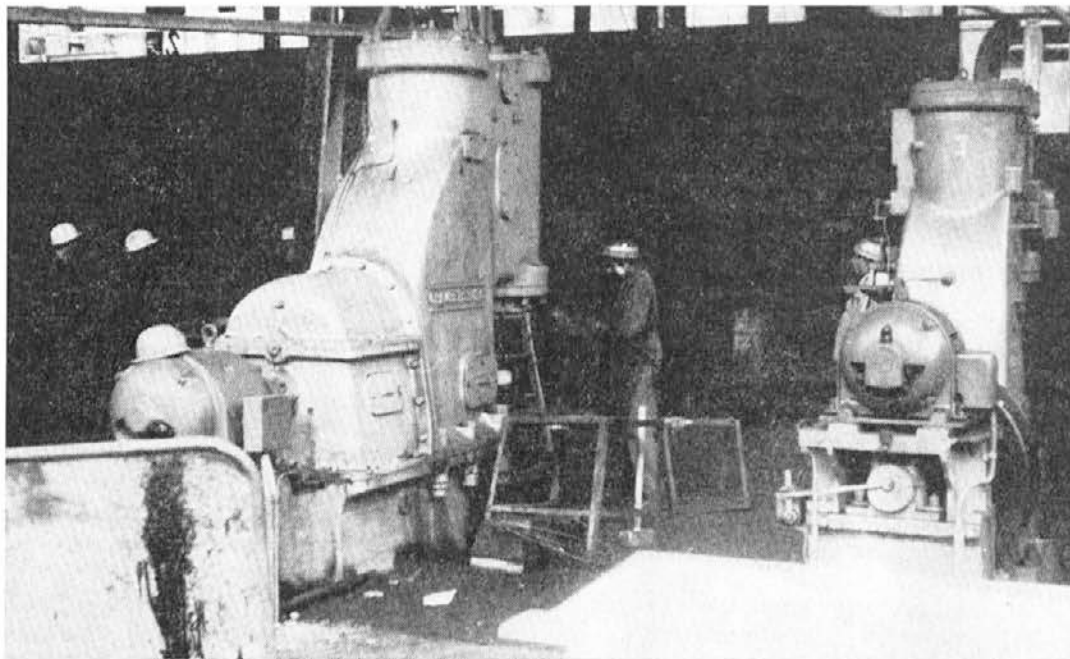
Najprej so se na skupni seji sestali člani izvršnega odbora sindikata in predstavniki mladine. Vsi prisotni so v celoti podprli predlagano združitve slovenskih železarn in sklenili, da se bodo aktivno vključili v razprave in tolmačenja predloga med člani naše delovne skupnosti. Menili so, da pri naši odločitvi ne bi smeli izhajati samo iz sedanjega ekonomskega položaja posamezne železarne, ampak iz potreb in perspektiv našega nadaljnjega razvoja. Upoštevati moramo predvsem pomembno dejstvo, da s predlagano združitvijo vsaka železarna še naprej zadrži popolno samostojnost in ne odgovarja za morebitne obveznosti drugih. Uspeh referenduma bo precej odvisen od naše skupne akcije in pravilne razlage. Vedeti je treba, da bodo poleg vodilnih in vodstvenih delavcev za uspeh ali neuspeh referenduma odgovorni tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij, zato se je v polni meri zavedati odgovornosti za odločitev, ki bo na referendumu sprejeta. Bolj kot doslej bo treba v tej naši skupni akciji prisluhniti mnenju zaposlenih. V železarni je že slišati različne govorce in »parole«. Te se pojavljajo delno zaradi premajhne ali tudi napačne informiranosti, delno pa jih nekateri verjetno širijo tudi iz drugih vzrokov in nagibov. Ne more pa se mimo dejstva, da predvsem pri umskih delavcih obstaja delni odpor proti združitvi, ki pa nastopa zaradi bojazni za njihovo nadaljnjo zaposlitev na sedanjih delovnih mestih pri

morebitni koncentraciji določenih služb na bodoči upravi združenega podjetja.

Razen zaključka, da družbenopolitične organizacije v celoti podpirajo predlog združitve slovenskih železarn, je bil sprejet tudi akcijski program in razpored sestankov članov Zveze komunistov po oddelkih in odborih sindikalnih

Med našimi obrati

Spet kujemo

kovito. Priložnost je tu. Vsak bo reševal en del problemov temeljiteje, kot če bi vsak vse probleme reševal sam.

Zakaj bi vse železarne hotele delati vse proizvode, zakaj ne bi delili programa tako, da vsak dela tisto, za kar je bolj usposobljen? To mu prinaša večjo produktivnost (večje serije), ekonomičnejšo proizvodnjo ter lažje obvladavanje procesa. Delitev programa v združenem podjetju nam to nudi, zakaj ne bi za to zgrabili?

Nič koliko dnevnih diskusij, da tržišča ne obvladamo, da ne znamo poskrbeti za specifičen asortiment, ki nam bi dajal čim večje ekonomske uspehe, nas vodi naravnost v potrebo po združitvi na tem področju.

In če še pogledamo razvojno pot slovenskega železarstva, potem nam mora biti jasno, da vsako neusklajeno investiranje na tem področju ne vodi drugam kot v zapravljanje investicijskih sredstev ter v prepočasno razvijanje modernih tehnoloških postopkov. Saj je jasno, da nikoli ne bo toliko sredstev, da bi bilo možno vsepovsod vse narediti, ampak je treba v posameznih železarnah dograditi samo tisto, kar narekuje skupni interes slovenskega železarstva in specifičnost programa združenih železarn po posameznih podjetjih.

In če govorimo v imenu 12.000 železarjev, pomeni to na področju družbe in še posebno najvišjih forumov v republiki večjo potencialno silo, kot pa če govorimo v imenu 4000 železarjev.

Zakaj potem referendum ne bi uspel? Nima mo česa izgubiti, lahko samo pridobimo, posebno še, če računamo na pomoč vlade SRS, kar pa bo v prvi vrsti potrebno, če si hočemo zagotoviti nadaljnji ekonomski obstoj in življenjski standard železarjev v Sloveniji.

Boris Florjančič, komercialni direktor

Z referendumom želimo v vseh treh slovenskih železarnah potrditi »mehko integracijo« med železarnami Ravne, Jesenice in Store. Pozitiven izid referenduma ne more škodovati niti enemu od treh kolektivov, vsakemu posebej in vsem trem železarnam skupaj pa lahko samo koristi. Konkretno koristi vidim vsekakor v skupnem nastopu združenega podjetja pred bankami in drugimi organi naše republike pa tudi zveze, zato da se dobijo vsi potrebni krediti za povečanje obratnih sredstev in vsi potrebni krediti za investicije.

Integracija ni nova stvar in jo po svetu že več let z uspehom uporabljajo. V zahodnonemškem združenju podjetju »Rheinstahl« je npr. združenih 35 podjetij, ki jih dobro poznamo in vemo, da vsaka od teh tovarn tudi samostojno posluje, v sedanjem času celo izredno uspešno. Zato mislim, da je integracija treh slovenskih železarn le pozitiven korak, kakršnega so v svetu že davno naredili, v Jugoslaviji pa pred meseci že tudi bosenske železarne in rudniki.

Zato smatram, da bo vsak član kolektiva, ki bo dobro seznanjen z integracijskimi nameni, oddal svoj pozitiven glas, kajti vsak želi le napredek in ne nazadovanje.

Franjo Geč, dipl. inž., vodja sklopa VEO

Vsi sodelavci, posebno pa vodje obratov, vedo, kako potrebni sta modernizacija in boljše opremljenost proizvodnih naprav. Nemalokrat smo se ustavili pred skoraj nerešljivimi problemi — zagotovitvijo za to potrebnega denarja, posebno če je šlo za večje rekonstrukcije.

Združene slovenske železarne bodo imele neprimerno večje možnosti priti do potrebnih finančnih sredstev in bodo s tem zagotovile napredek tudi naši tovarni. Le sodobno opremljena tovarna se lahko uspešno uveljavi na domačem in inozemskem tržišču, nam vsem pa zagotovi dolgoročno ugodno perspektivo za življenje.

Pričakujem, da bo velika večina naših delavcev dojela vse prednosti združitve in to z referendumom tudi potrdila.

Franjo Mahorčič, dipl. inž., tehniški direktor

Smatram, da vprašanje odločitve za združitve slovenskih železarn ali proti njej ne bi smelo biti sporno, saj nam združitve lahko prinese vrsto tehničnih in gospodarskih prednosti, od katerih bomo imeli vsi korist.

Za uspešen nastop na domačem in zlasti na tujem tržišču je potrebno, da ustvarjamo najmanj 150.000 din na zaposlenega letno. To se pravi, da moramo dvigniti sedanjo produktivnost več kot za 50%. Dokončanje investicij nam bo sicer prineslo osnovne pogoje za povečanje produktivnosti, vendar pa vemo, da je od postavitev naprav do njihovega popolnega izkoriščanja potreben daljši čas. Te čase pa lahko bistveno skrajšamo z usklajitvijo programov in tehnologije, kar bo prineslo prihranek pri izdelavnih stroških ne samo na novih napravah, temveč bo pripomoglo k boljšemu izkoriščanju tudi obstoječih. To so že davno uvideli tudi v razvitih državah, zato tam koncentrirajo podjetja v velikem obsegu, ker vedo, da jim to prinaša takšne prednosti, brez katerih ne bi mogli izhajati v ostri mednarodni konkurenci.

Torej pri treznem premisleku proti združitvi, ki nam lahko prinese boljši jutrišnji kruh, ne bi smelo biti pomisleka.

Peter Orožen, dipl. oec., direktor gospodarsko računskega sektorja

15. septembra bomo množično izrazili svoje mišljenje o predvideni združitvi slovenskih železarn. Zavedati se moramo, da bo v volilne skrinjice odlagalo lističe svojih mnenj dvoje vrst ljudi: prvi bodo svoje prepričanje izrazili zavestno (ne glede na to, ali bodo glasovali za združitve ali proti njej), drugi se bodo enako odločili, vendar brez svojega lastnega mišlje-

nja. In prav ti ljudje lahko odločijo izid referenduma.

Obstoj te grupe ljudi je razumljiv, ker nimajo možnosti tekočega spremljanja in zasledovanja dogodkov, zato ima vodstveni kader železarne od direktorja do predelavca vsekakor zelo težavno nalogo prepričevanja, ki bo moralo biti toliko jasno in pošteno, da bo lahko vsak član kolektiva zavestno izrazil svoje mišljenje o združitvi slovenskih železarn. Prepričan sem, da je akcija pojasnjevanja o prednostih ustanovitve združenih slovenskih železarn vestno pripravljena, s tem pa je že itak zagamčen uspešen izid referenduma, ki naj slovenskim jeklarjem omogoči svetlejšo perspektivo v prihodnosti.

Jože Potočnik, obratovodja mehanične

Združevanje moči je v gospodarstvu star in preizkušen pojav ter tudi za našo družbeno ureditev v novejšem času ni nič novega. Če pa je pri tem najdena taka oblika, da partnerji praktično ohranjajo svojo samostojnost, je očitno, da se lahko za združitve odločamo brez rizika in nam bo vsekakor le v korist.

Smatram, da bo ustanovitev združenega podjetja koristna tudi za železarno Ravne. Ker usklajeni razvojni program združenega podjetja predvideva večjo razširitev kapacitet za predelavo, mislim, da bodo naši cilji glede hitrejšega prehoda k finalizaciji mehanske obdelave in osvajanje proizvodnje zahtevnejših izdelkov lažje dosegljivi. Razširitev in kvaliteten dvig proizvodnje pa zagotavlja nova delovna mesta in večji zaslužek. Zaradi tega in drugih koristi ter ne nazadnje tudi zato, ker mislim, da bo to čez čas itak postala nuja, podpiram ustanovitev združenega podjetja in upam, da bo večina sodelavcev na referendumu potrdila to stališče.

Jože Rodič, dipl. inž., vodja metalurškega oddelka

V skoraj dveh letih razpravah o integraciji slovenskih železarn so se zamislili o oblikah in izvedbi integracije toliko spreminjali, da to, o čemer bo odločal referendum, skoraj ne zasluži več imena integracije. To pomeni, da so končno prepotentne zamisli popustile in da so začetne želje usklajene z danimi in realnimi možnostmi.

Bili smo v večini odločno proti začetni zamisli integracije, ker prave integracije treh železarn v enotno podjetje naš organizacijski, še manj pa samoupravni sistem sploh ne bi mogel realizirati. Zato bi bilo več škode kot koristi.

Združitve slovenskih železarn v taki obliki, kakršno zagotavlja sedanji osnutek pogodbe, pa smo si vedno želeli, ker gre za usklajeno aktivnost in urejeno sodelovanje, skratka, za organizacijsko oblikovanje tega, k čemur nas je že tržišče in delo samo prisililo.

Največji pesimisti se lahko za današnjo obliko integracije odločijo zato, ker z njo ne moremo ničesar izgubiti. Če ne moremo res ničesar izgubiti, pa morda lahko le nekaj pridobimo. O pridobitvah z integracijo je bilo že mnogo člankov in razprav, zato takih ugotovitev nočem ponavljati in bi si zastavil ožje vprašanje: kakšne koristi lahko pričakujemo po združitvi na področju aktivnosti metalurškega oddelka?

Ze dolgo govorimo o skupnih raziskavah slovenskih železarn. Vse to se omejuje bolj na »zapisnike brez posledic« ali na izmenjavo izkušenj in informacij med kolegi, kakor pa na urejeno sodelovanje med podjetji in na delitve dela pri raziskavah in osvajanju. V združenem podjetju bo tako strokovno sodelovanje lahko neprimerno boljše in bolj učinkovito. Obenem z usklajevanjem proizvodnih programov, ki že poteka, bi šlo mnogo koristnih izkušenj v pozabo.

Poleg sodelovanja pri raziskovalno razvojnem delu si lahko po združitvi mnogo medsebojno koristimo z izmenjavo izkušenj na področju organizacije in metodike dela v laboratorijih in kontroli kvalitete. Vse to je sedaj le še zavito v tančico poslovnega nezaupanja, kljub mnogim sklepom o odkritem sodelovanju.

Kaj menim o referendumu?

Če se je med sodelavci v železarni Ravne ohranil le zdrav razum in razsodnost in če vodstveni in vodilni delavci podjetja uživajo potrebno in zaslužno zaupanje, potem o us-

Z zasedanja delavskega sveta

Meseca avgusta je bilo zasedanje namenjeno največ razpravi o pomenu in namenu združitve slovenskih železarn. Delavski svet pa je razpravljal tudi o predlogu statuta in pogodbe bodočega združenega podjetja in končno sprejel sklep o razpisu referendumu. Na zasedanju pa je bil obravnavan tudi predlog prognoze izvrševanja gospodarskega načrta in delitvenih razmerij za 2. polletje letos in sprejet sklep o sklenitvi pogodbe o šomažnem zavarovanju ter najetju premostitvenega kredita.

Uvodoma je bilo za razpravo o pomenu in namenu združitve slovenskih železarn rečeno, da je bilo o tem v zadnjih dveh letih že veliko napisanega, govor pa že tudi v samoupravnih organih podjetja. Prvotno je bila integracija zasnovana na predlogu, da bi se vse tri slovenske železarne združile v **enotno podjetje** z enim žiro računom in enotno delitvijo dohodka. Razprave, predvsem pa čas in ekonomski pogoji gospodarjenja, so tako zasnovo ovrgle, zato se sedaj pristopa k ustanovitvi **združenega podjetja**. V združeno podjetje naj bi železarne vstopale pod pogojem, da obdržijo svojo samostojnost z lastnim žiro računom, samostojnim ugotavljanjem in delitvijo dohodka in lastnim pokrivanjem obveznosti za nazaj in nastalih obveznosti v bodoče. Na ravni združenega podjetja naj bi se v bodoče reševale samo tiste naloge, ki jih je možno združiti in ki bi se z enotnega mesta lahko reševale bolj uspešno in tudi ceneje. Gre predvsem za področje tržnih raziskav, enotnega oblikovanja finančne politike, združevanja določenih komercialnih funkcij, usklajevanje na področju kadrovske politike in izobraževanja ter oblikovanje samoupravnega mehanizma. V prejšnji številki Informativnega fužinarja so že bile opisane osnovne prednosti, ki bi jih lahko naša železarna dobila s pristopom v združeno podjetje. Gre dejansko za to, da naša železarna s pristopom v združeno podjetje nima ničesar izgubiti, nasprotno lahko s tem samo pridobimo, zato verjetno ne bi smelo biti dileme, ko se bomo na glasovanju odločevali o združitvi slovenskih železarn. Bodoči medsebojni poslovni odnosi, če se bomo za združitev odločili, so že predvideni v predlogu statuta in po-

godbe bodočega združenega podjetja. Statut bo moral sprejeti že delavski svet združenega podjetja, medtem ko bi pogodbo v enakem besedilu morali potrditi delavski sveti vseh treh železarn. Za nas in današnjo razpravo, je bilo rečeno, so zato najvažnejša določila pogodbe.

Predloga statuta in pogodbe vsebujeta tudi določilo, da ima vsaka od pogodbenih strank možnost in pravico izstopa iz združenega podjetja, če v določenem času ugotovi, da je delo združenega podjetja neučinkovito. Po obrazložitvi pomena in namena združitve slovenskih železarn in določil pogodbe so posamezni diskutanti postavili vrsto vprašanj, na katera so želeli pojasniti. Na ugotovitev, da postopek za izločitev iz združenega podjetja ni v celoti usklajen med predlogom pogodbe in statutom, je bilo pojasnjeno, da je bil končni osnutek pogodbe izoblikovan šele pred nekaj dnevi, zato tako formulacija statuta kot tudi besedilo propagandne brošure nista v celoti usklajena, da pa je končno veljavno besedilo, ki je navedeno v predlogu pogodbe. Izraženo je bilo tudi mnenje, da število zaposlenih, ki naj bi sestavljali bodočo upravo združenega podjetja, za redno opravljanje vseh predvidenih nalog ne bo zadostovalo in da bi nalogam in zadolžitvam to število bilo ustrezno povečati. Ker pogodba in statut predvidevata, da bo bodoče združeno podjetje imelo skupni poslovni sklad in skupni rezervni sklad, so nekateri menili, da bi bilo prav, če bi se še pred združitvijo pripravili pravilniki, iz katerih naj ne bi bila razvidna samo višina skladov, ki naj bi se pri združenem podjetju ustvarjali, ampak tudi način in pogoji njihove uporabe. Poudarjena je bila tudi potreba po točni formulaciji določil pogodbe in statuta z namenom, da kasneje zaradi morebitnih različnih tolmačenj ne bi prihajalo do nesporazumov in sporov. V pojasnilih, ki so bila posredovana, je bilo predvsem poudarjeno dejstvo, da med

železarnami v združenem podjetju ne bo medsebojnih odgovornosti ali drugače povedano, da nobena od železarn ne bo prevzemala obveznosti druge, ki so že ali pa še bodo nastale.

V obrazložitvi prognoze izvrševanja gospodarskega načrta in delitvenih razmerij za 2. polletje letošnjega leta je bilo poudarjeno, da je delavski svet osnovne sestavine gospodarskega načrta za letos sprejemal v času, ko še niso bila znana gospodarska gibanja in delovanje nastopajoče konjunktore. To pa je bil tudi vzrok, da je delavski svet vse sestavine gospodarskega načrta, med temi je tudi delitveno razmerje, sprejel samo z veljavnostjo za 1. polletje 1969. V 1. polletju letos so dejansko nastopile spremembe tako v gospodarskih predpisih, zaščiti domače proizvodnje, zvišanju cen nekaterim našim izdelkom in podobno. Z upoštevanjem vseh sprememb in doseženih rezultatov poslovanja v 1. polletju je za drugo polletje bilo možno izdelati realnejšo prognozo izvrševanja gospodarskega načrta. V drugem polletju naj bi izdelali in prodali naših izdelkov za 180 milijonov din, OD v poprečju na zaposlenega pa naj bi brez upoštevanja konstantnega dela dodatka za dopust pri 3400 zaposlenih, kar je enako sedanjemu številu zaposlenih, znašali 1182,00 din na zaposlenega in mesec oz. naj bi pri predvideni višini realizacije in dohodka porasli za 4,4 %, kar bi bilo v skladu s povečano produktivnostjo. Ob upoštevanju povečanja obsega realizacije pa naj bi delno spremenili odnose delitve. V 1. polletju so se globali OD ugotavljali v višini 14 % od realizacije, v 2. polletju pa naj bi bil faktor delitve 13,4 %. Ker pa je pričakovati, da proizvodni rezultati in realizacija meseca julija in avgusta iz določenih objektivnih vzrokov ne bodo doseženi v planirani višini, naj bi se OD za ta dva meseca oblikovali po faktorju, ki je veljal za 1. polletje, s tem da bi se v naslednjih mesecih korigiral na predlagano višino 13,4 %. Na predlagani obseg proizvodnje in realizacije so bile v nekaterih obratih izražene dolo-

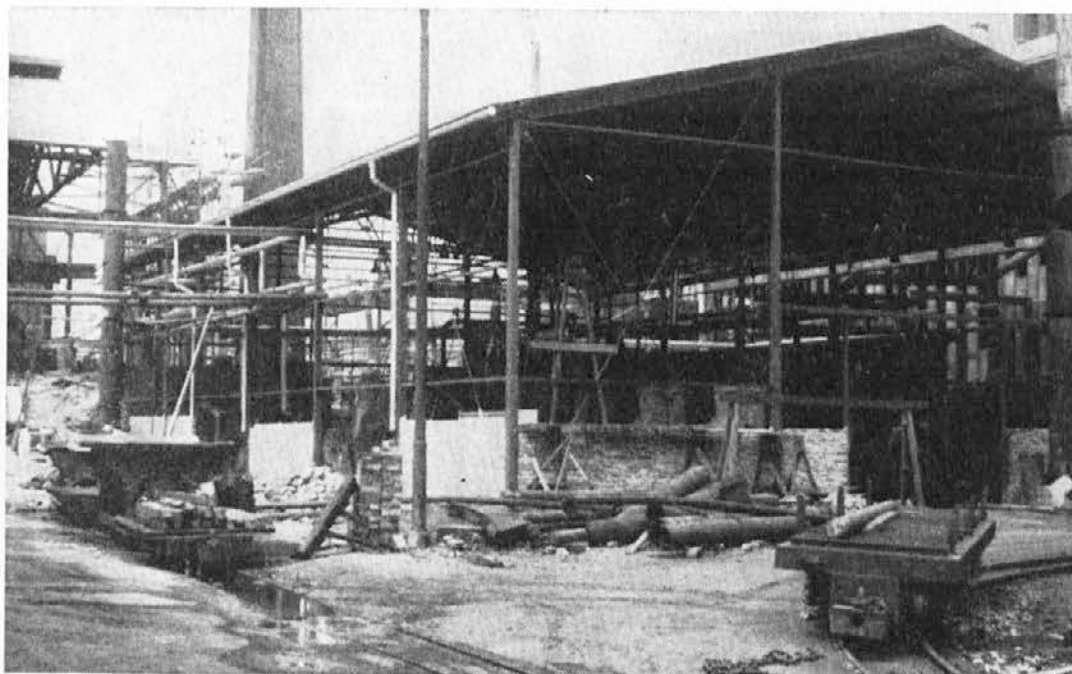
pehu referendumu na Ravnah ne moremo dvomiti.

Splošno krizo na področju metalurgije je naša železarna v primerjavi z drugimi odlično prebrodila. To je velika zasluga poslovne in investicijske politike našega vodstva, s čimer je dana tudi garancija, da integracija ne bo dosežena pod pritiskom v našo škodo.

Jože Zunec, dipl. inž., obratovodja valjarne

S predvideno ustanovitvijo združenega podjetja slovenske železarne lahko naše podjetje pričakuje več bistvenih prednosti: predvsem boljšo koordinacijo v izgradnji novih kapacitet in razdelitvi programa dela, večjo varnost poslovanja v času morebitnih ekonomskih kriz, boljši uspeh pri raziskavi tržišča, zmanjšanje stroškov pri raziskavah tehnologije itd.

Zaradi tega smatram, da bo popolna izgradnja naše valjarne izvedena hitreje, kot bi bila, če bi ostali ločeni, pa tudi naše kapacitete bomo lažje racionalno in bolj polno izkoristili, saj bomo valjali le tiste proizvode, za katere smo najboljše urejeni.

Obnovljena lahka kovačnica

čene pripombe pri notranji delitvi na račun dela preko polnega delovnega časa. Predlog zato vsebuje tudi novost, da bi se OD za število nadur, ki jih bodo v posameznem obratu zaposleni opravili iznad števila, upoštevane v samem globalu OD, ne upoštevali pri globalu, ampak bi se znesek na ta račun globalu OD dodal. S tako spremembo bi se delno izognili dosedanjim oviram, ki ponekod v obratih že nastopajo pri opravljanju dela preko polnega delovnega časa.

Ob zadnjem požaru v kovačnici nam je zavarovalnica sicer povrnila nastalo škodo na zgradbah in strojih ter strojnih napravah, nismo pa dobili povrnjene škode, ki je v zvezi s požarom nastala zaradi izpada proizvodnje. Zadnji požar pa nas je opozoril, da občasno le nastopajo izpadi proizvodnje zaradi elementarnih nezgod. Škoda, ki zaradi tega nastane, pa doslej nismo imeli zavarovane, zato tudi predlog, da z zavarovalnico sklenemo zavarovanje obratovalnega zastoja. Poleg objektov, strojev in strojni hnaprav naj bi za primere elementarnih nezgod zavarovali tudi škodo, ki nastane zaradi izpada proizvodnje.

Končno je bil delavskemu svetu posredovan predlog za najetje premostitvenega kredita, potrebnega za izplačilo OD zaposlenim za mesec julij. Povedano je bilo, da kljub temu, da je naša železarna v prvem polletju ustvarila določeni dohodek, tega zaradi splošne nelikvidnosti ne moremo uporabljati. Nasprotno so se pričele pojavljati celo težave pri zbiranju finančnih sredstev, potrebnih za redna izplačila OD. Potrebni sredstev za te namene v mesecu avgustu nismo uspeli zbrati, zato so nam potrebna dodatna sredstva v obliki kredita, ki naj bi ga najeli pri skladu gospodarskih rezerv SR Slovenije.

Po pojasnilu posameznih predlogov in v razpravi izraženih mnenj in stališč je delavski svet sklenil:

1. Potrdi se predlog za razpis referendum o združitvi slovenskih železarn. Referendum bo 15. septembra 1969.

2. Za tolmačenje namena in potrebe

združitve slovenskih železarn in za druge organizacijske priprave v zvezi z izvedbo referendumu se imenuje štab, v katerega se določijo: Gregor Klančnik za predsednika, Franc Hrastnik, inž. Ivan Ažnol, Ivan Kugovnik, Ivan Pungartnik, Franc Fale, Đuro Haramija, Oto Grebenc, Boris Florjančič, Vasilij Terseglav, inž. Mitja Šipek, inž. Milan Dobovišek, inž. Jože Borštner, inž. Jože Geršak in inž. Franjo Geč za člane.

3. Za tehnično izvedbo referendumu se imenuje komisija v sestavi: Peter Orožen za predsednika in inž. Rado Jelerčič, Janez Strah, Jože Šater in Jože Delalut za člane.

4. Potrdi se besedilo pogodbe o ustanovitvi združenega podjetja slovenske železarn z dopolnitvijo, da je v 2. stavku 1. odstavka tč. 17 črtati besedilo: »... in se s tem za reševanje teh sporov izključuje sodna pristojnost.«

V 3. odstavku 21. točke je zamenjati besedo »sprejetju« z besedo »podpisu«, tako da se besedilo glasi: »V. d. generalnega direktorja mora v roku 15 dni po podpisu te pogodbe izvršiti vpis akta o konstituiranju združenega podjetja pri okrožnem gospodarskem sodišču v Ljubljani.«

Dopolni naj se besedilo 2. in 3. odstavka 22. točke pogodbe in se dopolnjeno besedilo glasi:

»Pripojitev druge delovne organizacije ali zavoda k eni od pogodbenih strank je dopustna na podlagi sklepa DS pogodbene stranke ter predhodnega soglasja DS združenega podjetja. Status tako pripojene delovne organizacije se določi s pogodbo.

Vsaka od pogodbenih strank ima pravico, da zahteva izločitev iz združenega podjetja. Izločitev se lahko opravi le ob zaključku poslovnega leta. Z zahtevo po izločitvi ne smejo biti prizadeti tekoči posli združenega podjetja ali druge pogodbene stranke.«

Pogodba v dopolnjenem besedilu stopi v veljavo potem, če se bodo zaposleni na Ravnah odločili za predlagano združitve in če bodo DS drugih dveh slovenskih železarn predlagano dopolnitev pogodbe po-

trdili. V primeru, da bodo pripombe na besedilo pogodbe nastale tudi v ostalih dveh železarnah ali če naše pripombe v celoti ne bi bile sprejete, je s spremembami, ki bi nastopile, ponovno seznaniti delavski svet podjetja.

5. Potrdi se prognoza izvrševanja gospodarskega načrta in delitvenih razmerij za 2. polletje 1969.

6. stopnja za ugotavljanje OD od realizacije se v 2. polletju zmanjša od sedanjih 14 na 13,4 %. OD za mesec julij in avgust je izplačati še po stopnji, ki je veljala za 1. polletje in tako šele v naslednjih mesecih zaradi predvidenega vzpona rasti realizacije korigirati na poprečno višino 13,4 %.

7. Odobri se, da naša železarna z zavarovalnico »Sava« sklene pogodbo o šomažnem zavarovanju in za primere obratovalnega zastoja do treh mesecev v primeru elementarnih nezgod zavaruje sredstva za OD, ostanek dohodka, amortizacijo, obresti od kreditov, obresti od poslovnega sklada in nujne, nepredvidene režijske stroške, za skupni znesek 114.689.436,00 din, za kar znaša letna premija 81.750,00 dinarjev.

8. Odobri se, da naša železarna pri skladu gospodarskih rezerv SRS za izplačilo OD zaposlenim za mesec julij najame premostitveni kredit do največ 4.500.000 din oz. do zneska, ki nam bo za izplačilo osebnih dohodkov potreben.

9. Odobri se, da naša železarna v valjarni Zemun nabavi žarilno elektro peč. Peč bomo plačali iz sredstev amortizacije po ceni in pod pogoji, ki jih bo določil prisilni upravitelj valjarne Zemun.

-et

»DELO« — TUJ ČASOPIS

Le v izrednih primerih, ki pa so bili zelo redki, sem na dopustih ob morju jemal v roke časopis; poslušal nisem niti radia, še manj pa gledal televizijo. Tudi v bodoče si bom to delo v dopustnih dneh prihranil za pozneje, pa čeravno bo treba zaradi ažurnosti na področju notranje in zunanje politike žrtvovati kak popoldan za neprebrane številke »Dela«.

Od tega svojega principa nisem imel namena odstopiti tudi na letošnjem dopustu. Toda kaj, ko je ta sovpadal ravno z »afero cest«, ki me je, kot vse druge Slovence, potegnila v svoj tok. Da bi bil na tekočem z dogodki, sem seveda moral odstopiti od principa.

Čeravno sem dopust preživel na hrvaškem primorju, sem bil veselo presenečen, da je bilo tam mogoče letos kupiti slovenske časopise in revije, da, celo »Pavliho«. Tako sem vsak dan točno ob isti uri dopoldne že bil v trafiki in čakal v vrsti na svoje »Delo«, ki je redno prihajalo, le v nedeljo ne.

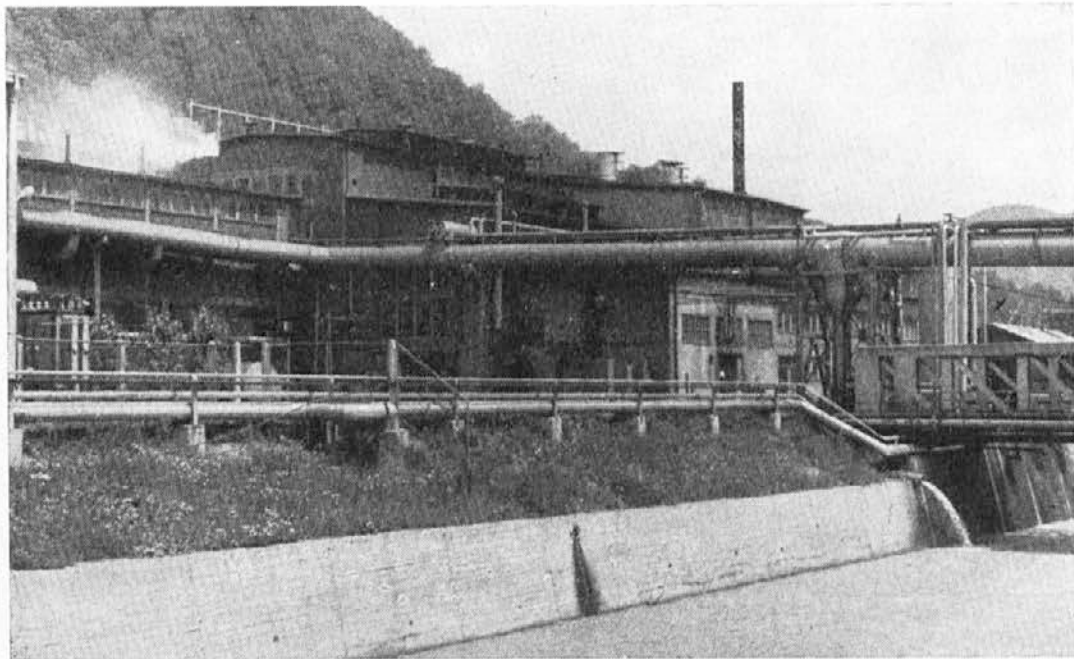
Nekega dne je bila pri trafikantu posebno velika gneča. Polno otrok in nekaj vzgojiteljev se je trlo okrog kioska, ki so se že prvi dan hoteli oskrbeti z razglednicami. Ker sva se s trafikantom zaradi mojih dnevnih obiskov že dobro poznala, sem mu kar prek cele gručee zaklical:

»Antonio, si že dobil današnje »Delo«?»

»Ne znam,« je rekel Antonio, »dodi, molim te, malo kasneje jer još nisam preuzeo stranu štampu!«

Žena je tista, ki ne zapusti bolnikove postelje niti takrat, ko sta jo zapustila zdravnik in duhovnik, in niti takrat, ko je tudi sama izgubila upanje.

Guearazzi

Sami vodi

Ustavni amandmaji in samoupravljanje

Ustavne spremembe, ki so v delovnih organizacijah sedaj znane le kot XV. zvezni in XIII. republiški ustavni amandma, so plod dosedanjega družbenoekonomskega in političnega razvoja. Pred temi spremembami so bili spremenjeni in dopolnjeni pomembni zakoni: zakon o narodni obrambi, zakon o knjigovodstvu v podjetjih, o sredstvih gospodarskih organizacij, zvezna resolucija o zakonodajni politiki federacije in republiška resolucija o zakonodajni politiki republike. Vse to pomeni, da smo začeli krepkeje izvajati tudi družbeno in ne samo gospodarsko reformo. Odpravljati smo začeli nekatera nasprotja, ki so že ovirala z ustavo nakazani razvoj naše socialistične samoupravne demokracije. Omenjena ustavna amandmaja sta nekak rezultat v praksi še nepreizkušenih sprememb in dopolnitev omenjenih zakonov. Z ustavnimi amandmaji se začne realizirati dejanska samoupravnost in samoorganiziranost delovnih skupnosti v delovnih organizacijah in njihovih združenjih.

Smisel ustavnih amandmajev

Napredno organizirani delavski razred želi in postavlja zahtevo po udeležbi v samoupravljanju v podjetjih. Ko smo z zakonom vpeljali organe upravljanja v tedaj še državna podjetja, je bilo poudarjeno, da gre za gospodarjenje v delovnih kolektivih.

V naši socialistični demokraciji, ki raste iz družbene lastnine, je samoupravljanje pogoj za vedno boljše, kvalitetnejše gospodarjenje. Vzporedno poteka nenehni tehnološki proces, teče nenehna delitev dela, delovnih dolžnosti, vendar ne tako, da bi eni upravljali, to pomeni, da bi samo razpravljali, a drugi naj bi vodili, odločali v ozkem krogu v imenu celotne delovne skupnosti. Iz družbene lastnine ne smeta, ne moreta rasti in se razvijati dva nasprotna si interesa.

Smisel in vsebina ustavnih amandmajev je prav v tem, da naj bo samoupravljanje v delovnih organizacijah čim racionalnejše in gospodarjenje čim uspešnejše in učinkovitejše. Zato temelji določanje in razmejevanje pristojnosti na velikem zaupanju v človeka, člana delovne skupnosti. Z ustavnima amandmajema je samo določeno, da je lahko v delovni organizaciji, ki nima posebnih organizacij združenega dela, samo en organ samoupravljanja, ki se lahko imenuje delavski svet ali pa tudi kako drugače. Bistvo je, da po ustavi sme samo samoupravni organ sprejemati statut, druge splošne akte, določati načrt in program dela, razvoj delovne organizacije in le ta organ sme odločati še o drugih splošnih vprašanjih.

Katera so ta splošna vprašanja, bo vedno bolj določala delovna skupnost sama. Pri določanju splošnih vprašanj mora imeti pomembno vlogo sindikat kod predstavnik vseh zaposlenih v določeni delovni skupnosti. Kakšna naj bo politika, katera so ta splošna vprašanja, o katerih naj odloča samoupravni organ, bo vedno bolj odvisno od razvitosti samoupravljanja v delovni skupnosti in aktivnosti družbenopolitičnih organizacij.

Sindikat postaja v delovni organizaciji s komunisti kot svojimi aktivnimi člani ved-

no bolj odgovoren, kako se razvija resnično samoupravljanje. Organizacija komunistov pa mora ob tem postati zelo občutljiv barometer za nenehno idejno razčiščevanje negativnih pojavov. Komunisti se morajo boriti za temeljna načela našega družbenoekonomskega samoupravnega sistema.

Napačno bi bilo, če v splošnih aktih, kjer naj bo določena dolžnost in odgovornost slehernega in tudi vseh, ne bi posebej poudarili odgovornosti za uveljavljanje in razvijanje samoupravljanja. Če si postavimo vprašanje, kdo naj se v delovni organizaciji ukvarja z organiziranjem in razvijanjem samoupravljanja, pridemo hitro do zaključka, da vsi in nobeden, da se ob statutih in drugih aktih samoupravljanje v delovnih organizacijah odvija stihijsko ali pa pod precejšnjim vplivom za to nestrokovnih ljudi ali posameznikov.

Mnogo je bilo pripomb, da se delavski sveti in upravni odbori ne morejo uveljaviti zaradi prekratke mandatne dobe. Po že omenjenih ustavnih amandmajih je prepuščeno delovni skupnosti, da določi mandatno dobo. Splošna razprava kaže, da naj bo mandat članov organov samoupravljanja štiri leta.

Delovnim organizacijam je prepuščeno, da same določijo, kdaj in pod kakšnimi pogoji je mogoče predčasno razrešiti direktorja kot individualnega izvršnega organa ali kateri drugi kolektivni ali individualni organ.

Pri določanju kriterijev in meril za ocenjevanje pogojev predčasne razrešitve bi bilo prav, če bi bolj kot doslej upoštevali tudi odnos do uveljavljanja in razvijanja samoupravljanja. Nepravilno je ocenjevati samo strokovno sposobnost in uspehe, ker nas lahko zavede v tehnokratsko — nedemokratsko pojmovanje samoupravljanja.

Temeljni zakon o delovnih razmerjih obvezuje delovne skupnosti, da se z vso odgovornostjo čimprej lotijo sestave zaposlenih. Najkasneje do 17. maja 1970 morajo delovne skupnosti v splošnem aktu o sistematizaciji delovnih mest določiti potrebno strokovno izobrazbo in poklic, ki ustreza tekočim in perspektivnim razvojem potrebam delovne organizacije. Do konca leta 1970 pa bo moral organ upravljanja odločiti o razporeditvi delavcev na delovna mesta, ki ustrezajo njim, po izobrazbi, sposobnosti, ker je od uspešne sistematizacije in nameščanja primernih ljudi na določena delovna mesta v veliki meri odvisen uspeh delovne organizacije, istočasno pa si bo samoupravni organ zajamčil uspešen razvoj samoupravnih odnosov in pozitivni razvoj samoupravljanja.

Napačno je misliti, da poleg samoupravnega organa ne bomo potrebovali nobenih komisij ali odborov. Ti bodo še vedno potrebni kot kolektivni izvršni organi, tudi individualni izvršni organi so potrebni. Vse te izvršne organe bo volil samoupravni organ in bodo samo njemu odgovorni. To pomeni, da med izvršnimi organi ne bo nobene nadrejene ali podrejene vloge, medsebojne odgovornosti, ampak je kolektivni ali individualni izvršni organ s točno določenimi pristojnostmi za svoje delovno področje odgovoren samó organu samoupravljanja.

Sedaj ne gre samo za formalno usklajevanje statuten in splošnih aktov z ustavnima amandmajema, ampak je potrebno s tenkočutnostjo, temeljito razpravo in analizo dosedanje prakse določiti, kaj spada v pristojnost samoupravnega organa in kaj v izvrševanje politike. Gre za dejansko uveljavljanje človeka, ki ustvarja sebi in skupnosti socialistične družbene odnose in ne »male države« v delovni organizaciji.

Franc Leskošek

Za moderne tovarne — kvalificirani organizatorji proizvodnje

Višja šola za organizacijo dela — organizacijsko proizvodna smer na Ravnah?

Zahteve trga so danes, lahko rečemo, iz dneva v dan zahtevnejše. Poleg kvalitete, ki jo zahteva trg, pa je važna tudi kvantiteta. Tudi v socialistični družbeni ureditvi lahko obstaja samo tista gospodarska organizacija, ki proizvede toliko kvalitetnih materialnih dobrin, da z izkupičkom prodaje ne krije samo tistih stroškov, ki so nastali z izdelavo proizvodov, ampak da si s tem ustvari še nekaj več sredstev. V nekaterih primerih si podjetja ustvarjajo ta višek na račun raznih gospodarskih instrumentov in na račun potrošnika — kupca, vendar v večini primerov si ta sredstva kot višek morajo ustvariti s povečano produktivnostjo. Povečana produktivnost pa je tesno povezana z moderno proizvodnjo, moderna proizvodnja z moderno organizacijo dela; moderna organizacija dela pa zahteva za to primerno usposobljen strokovni kader.

Zavestno ugotavljamo, da imamo še marsikje zastarelo proizvodnjo, ki s sedanjo

tehnologijo ne dosega zahtev trga, da imamo visok procent izmečka in podobno. Prav tako zavestno ugotavljamo, da imamo za odpravo teh osnovnih napak premalo strokovnega kadra. Pri vsem tem pa se ne zavedamo, da že dolgo živimo v času, ko si moramo kadre, ki so nam potrebni, sami pridobiti in vzgojiti in da ne moremo čakati na »zrele sadeže« družbe. Težko priznamo, vendar s številkami ugotavljamo, koliko boljše razmerje med zaposlenimi ter strokovnimi kadri imajo »nerazvite« južne republike od naše »razvite« (besede so v narekovaju zaradi tega, ker je to samo še mišljenje, medtem ko je situacija že nekaj časa obrnjena).

Vodstvo podjetja bi moralo biti glavni akter za zagotovitev ustreznega strokovnega kadra, vendar kaže, da se preveč zanaša na to, da bomo uspeli dobiti strokovnjake od drugod, namesto da bi šli na politiko vzgajanja in zagotovitve lastnih kadrov. Do tega prepričanja je prišlo že vod-

stvo OOK in je sekretariat osnovne organizacije pred kratkim posvetil celo sejo vprašanju kadrovske politike. Rezultat te aktivnosti je že viden. V letošnjem letu smo razpisali 43 prostih študentskih mest na fakultetah in visokih šolah, 9 prostih študentskih mest na višjih šolah in 33 prostih študentskih mest na srednjih strokovnih šolah.

Ta razpis prostih študentskih mest nam da številko, ki je nismo dosegli skupno v zadnjih štirih letih. Kljub bojazni, da na tako veliko število razpisanih prostih študentskih mest ne bomo dobili prijav, se je za študentske prijave prijavilo 83 kandidatov, od katerih se je 73 udeležilo testiranja, kar nam pove, da je toliko tudi resnih kandidatov (navada je, da prosilci za študentske posiljeje prošnje na več podjetij). Škoda je samo, da se je za tehnično stroko prijavilo precej manj kandidatov, kakor imamo razpisanih študentskih, za filozofsko fakulteto pa več. Vendar je to kljub temu precejšen uspeh, saj nam je znano, da je precej podjetij ostalo brez kandidatov kljub ponovnim razpisom.

Na omenjeni seji je sekretariat tudi ugotovil, da posvečamo premalo skrbi dopolnilnemu in funkcionalnemu izobraževanju zaposlenih. Omenjeno je bilo, da bi se iskala možnost organizacije raznih seminarjev z višjo tehnično šolo in visoko ekonomsko komercialno šolo iz Maribora na Ravnah. V te seminarje se bi vključili zaposleni na delovnih mestih, kjer jim je potrebno večje tehnično ali ekonomsko znanje, kakor pa ga ti kadri že imajo.

Taka oblika izobraževanja je tipično funkcionalna in bi dala potrebno znanje npr. tehničnim kadrom z ekonomskega področja, ekonomistom in komercialistom pa tehnično znanje. Če primerjamo zaposlene z dejansko strokovno izobrazbo in zahtevano izobrazbo, ugotovimo, da nam precej primanjkuje kadra z višjo in visoko stopnjo strokovnosti, in to predvsem na delovnih mestih, ki so tesno povezana z organizacijo proizvodnje. Na teh delovnih mestih so zaposleni predvsem delavci s srednjo strokovno šolo, ki imajo precej delovnih izkušenj in v glavnem zadovoljujejo zahteve teh delovnih mest, vendar pa marsika-

teremu manjka določenih teoretičnih znanj. Z obliko funkcionalnega izobraževanja bi to pomanjkljivost vsekakor odpravili, vendar je vprašanje, kako bi tako obliko izobraževanja sprejeli delavci na teh delovnih mestih, saj nam je poznano, da skoraj vsaka oblika izobraževanja, ki ni stimulirana z nekakšnim zaključkom in pridobitvijo višje stopnje strokovnosti, propade.

Da bi uskladili potrebe podjetja, po drugi strani pa omogočili zaposlenim, da si le na nekoliko lažji način pridobijo višjo stopnjo strokovne izobrazbe (vsem je poznana težavnost izrednega študija), kar si verjetno po drugi strani tudi zaslužijo, je bilo dogovorjeno, da se poskuša najti možnost ustanovitve samostojnega oddelka višje šole za organizacijo dela — organizacijsko proizvodne smeri, na Ravnah. Višja šola za organizacijo dela v Kranju je edini šolski zavod v Jugoslaviji, ki vzgaja strokovnjake na višji izobraževalni ravni na področju organizacije proizvodnje, poslovanja in kadrovskih služb. Ti strokovnjaki obvladajo po končanem šolanju temeljno in splošno znanje ter so usposobljeni za praktično izvajanje in uresničevanje sodobnih dosežkov svoje stroke ter za organizacijo in vodenje delovnih procesov, to pa so strokovni kadri, ki jih v sedanji — moderni organizaciji proizvodnje primanjkuje.

Slušatelji imajo status študenta v smislu zakona o visokem šolstvu Socialistične republike Slovenije in si ga pridobijo z vpisom v šolo. Status študenta preneha slušatelju šole v primerih, kot to določa zakon, najkasneje pa v 6 mesecih po končanem zadnjem letniku.

O ustanovitvi samostojnega oddelka organizacijsko-proizvodne smeri na Ravnah so že bili vodeni razgovori z direktorjem šole. Na razgovoru je bilo ugotovljeno, da obstaja možnost ustanovitve samostojnega oddelka na Ravnah, vendar je pogoj za ustanovitev ta, da je ob vpisu najmanj 40 kandidatov. Predvidevamo, da bi morala železarna za kritje svojih potreb vključiti v šolo vsaj 20 kandidatov, ostalih 20 pa bi vključila podjetja s področja koroške regije. Na podlagi razgovorov, ki sem jih imel

Divjina

z vodilnimi iz drugih podjetij, sem ugotovil precejšnje zanimanje, da si pridobijo z izobraževanjem zaposlenih na tej šoli tak kader, zato je skoraj sigurno, seveda kolikor se za to dokončno odloči tudi vodstvo našega podjetja, da bo oddelek na Ravnah.

Oblika študija na višji šoli za organizacijo dela je precej ugodna. Za vse predmete so organizirana obvezna predavanja. Na našo željo bi bila predavanja samo v popoldanskem času, tako da podjetje ne bi bilo oškodovano zaradi odsotnosti z dela zaradi obvezne udeležbe na predavanjih. Z oddelkom na Ravnah pa prištedimo tudi precej sredstev na račun potnih stroškov, če bi naše kandidate poslali na šolanje v drug kraj.

Glede na učni program šole bi morali iz našega podjetja vključiti v šolo v prvi vrsti asistente, vodje priprav del, planerje, vodje časovnih študij in podobno, kolikor ne zadovoljujejo zahtev delovnih mest. Šolanje pa bi bilo potrebno omogočiti tudi zaposlenim, ki so za podjetje perspektivni na teh področjih dela.

Verjetno bo imel kdo pomisleke, da železarna ne bo sposobna prenesti finančnega izdatka za tako veliko izobraževalno akcijo. Šolanje teh kadrov sicer ni poceni, saj je celotna šolnina za kandidata čez 5600 dinarjev, toda zavedati se moramo, da je to investicija, ki je skoraj važnejša od investicij v obratna sredstva. Kaj nam koristijo moderni stroji, ki so prirejeni za moderno tehnologijo in moderno organizacijo proizvodnje, če za tako obliko proizvodnje nimamo usposobljenih strokovnih kadrov?

Jože Bukovec

Prek travnika v gozd

Kadar pišemo o ženah, bi morali svoje pero namakati v barve mavrice, popisan papir pa posušiti s prahom metuljevih kril.

Diderot

SKLEPI UPRAVNEGA ODBORA

Seje upravnega odbora v mesecu avgustu so bile namenjene razpravi o novem predlogu pravilnika o delitvi OD, pripravi za sestanek predstavnikov samoupravnih, družbenopolitičnih in upravnih organov vseh treh slovenskih železarn in pripravam za izvedbo referenduma o predlogu združitve slovenskih železarn. O predlogih, ki so bili posredovani delavskemu svetu, je ta organ že sprejel svojo odločitev, z drugih področij, o katerih je razpravljal in odločal upravni odbor, pa so bili sprejeti naslednji sklepi:

— Na predlog vodstva mehanskih obratov se je Štefanu Kokalu, Jožetu Juraču, Rudolfu Košuti, Milanu Rodiču in Jožetu Osenjaku pri tvrdki Weingarten v Zahodni Nemčiji odobrila 1-mesečna strokovna praksa. Vsem za čas strokovne prakse iz naslova zaposlitve v naši železarni pripadajo OD po določbah 52. člena pravilnika o delitvi OD. Poleg teh izdatkov našo železarno bremenijo še izdatki za vsakega po 4 zahodnonemške dnevnic in prevozni stroški za potovanja tja in nazaj.

— Na predlog tehniškega sektorja se je inž. Romanu Habru in inž. Francu Poberžniku odobrilo 3-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo, z nalogo da pri tvrdki M. A. N. rešita reklamacijo vzmeti, ki jih dobavljamo temu podjetju.

— Na predlog tehniškega sektorja se je Francu Lončarju odobrilo 10-dnevno službeno potovanje na Norveško.

— Na predlog uprave podjetja se je direktorju Gregorju Klančniku in komercialnemu direktorju Borisu Florjančiču odobrilo 4-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo.

— Na predlog uprave podjetja se je komercialnemu direktorju Borisu Florjančiču za rešitev določenih poslovnih nalog odobrilo 2-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo.

— Na predlog oddelka za VPD se je v tem oddelku zaposlenemu Ivanu Dretniku v smislu čl. 25 pravilnika o delitvi OD od 1. 9. 1969 dalje odobril dodatek za pripravljenost.

— V smislu čl. 39 pravilnika o delitvi OD je bilo odločeno, da se za delovno mesto »inženir za kvaliteto topilnice« odobri okolje I. Razen tega je upravni odbor zaposlenemu na tem delovnem mestu inž. Vladimirju Macurju odobril benifikacijo delovne dobe za prehod v drugo skupino s pogojem, da najpозnej v 6 mesecih izdela in predloži strokovni elaborat.

— Na predlog komisije za kadre in delovna razmerja je upravni odbor v smislu čl. 9 pravilnika o medsebojnih delovnih razmerjih naše železarne kot za to pristojen organ odločil, da se s 1. 9. 1969 postavlja

— Jože Rodič, dipl. inženir metalurgije, za vodjo metalurškega oddelka TKR,

— Emil Rodič na delovno mesto obratovodje servisa in montaže.

— Na predlog TO sindikata je bilo odobreno, da naša železarna krije prevozne in druge stroške pri nas zaposlenim, ki bodo dne 30. in 31. 8. t.l. sodelovali na letnih metalurških športnih igrah slovenskih železarn, ki jih organizira železarna Jesenice.

— Na priporočilo TO sindikata je bilo odločeno, da se delno spremeni že sprejeta odločitev upravnega odbora o oprostitvi predplačila najemnine tov. Karlu Krevhu in prosilca v smislu pravilnika o delitvi stanovanj oprosti delnega predplačila, s tem da to ne sme biti manjše od 12-mesečne ekonomske najemnine.

— Ugodeno je bilo prošnji Marije Popič in ji za čas izrednega študija na visoki ekonomsko komercialni šoli v Mariboru odobrene ugodnosti, ki veljajo za druge izredne slušatelje, zaposlene v železarni.

— Odklonjene so bile prošnje nekaterih prosilcev, zaposlenih v železarni, za odobritev ugodnosti v času izrednega študija. Upravni odbor je pri obravnavi prošenj moral ugotoviti, da so prosilci šele krajši čas zaposleni v naši železarni in so šele komaj končali pripravniški staž. Poleg uspešno opravljenega pripravniškega staža pa meni upravni odbor, da morajo zaposleni, ki se želijo vpisati kot izredni slušatelji na ustrezne višje šole, imeti v podjetju že določen čas zaposlitve, posebno še, ker je pri obravnavanju prošenj poleg drugega treba upoštevati delovne sposobnosti in prizadevnost kandidatov na delovnih mestih. Teh pa v vseh predlaganih primerih zaradi kratkega časa zaposlitve še ni mogoče ugotoviti.

— Našemu štipendistu Jožetu Šeglu, ki je pred nedavnim diplomiral na metalurški fakulteti, se odobri plačilo stroškov vezave diplomske naloge. Za uspešno pripravo in izdelavo diplomske naloge, ki jo je delal s področja naše železarne, pa mu je upravni odbor priznal še dodatno denarno nagrado v znesku 200,00 din.

— Zavrne se pritožba v železarni zaposlene Alojzije Ogriz zoper izrečeni vzgojni ukrep, ki ji ga je zaradi kršitve delovnih dolžnosti izrekla disciplinska komisija, in potrdi sprejeta odločitev.

— Na podlagi dodatnega pojasnila, ki ga je v zvezi s prošnjo v čistilnici jeklolitine zaposlenega Ivana Smolaka za posredovanje pri premestitvi na drugo ustrezno delovno mesto posredovalo vodstvo obrata, se njegova prošnja za posredovanje odkloni in je zadevo urejevati po redni poti med prosilcem, vodstvom obrata in kadrovskim oddelkom.

— Upravni odbor je bil tudi seznanjen z rezultatom razpisanega notranjega posojila. Povedano je bilo, da je bilo do časa, ki je bil določen za vpis, vpisanih le nekaj nad 91 milijonov S din obveznic. Rezultati vpisa v posameznih obratih so različni. Najslabši odziv je bil v sklopu mehanskih obratov. V obratih tega sklopa je ob upoštevanju števila zaposlenih vpisalo obveznice najmanjše število zaposlenih, pa tudi doseženo število vpisanih obveznic je sorazmerno nizko. Povsem drugačni rezultati so v nekaterih drugih obratih. Sodeč po tem upravni odbor meni, da je bila akcija za vpis v nekaterih obratih preslabo pripravljena in da zaposleni dejansko niso bili pravilno seznanjeni z namenom in potrebami vpisa notranjega posojila. Prevladalo je mnenje, da ne bi bilo prav, če bi se zaradi tega z doseženim rezultatom že zadovoljili. Odločeno je zato bilo, da se razpis notranjega posojila podaljša do 20. oktobra letos. V tem času bo posebno v obratih, v katerih so sedaj pri vpisu močno zastali, treba izvesti dodatno akcijo pojasnjevanja.

Upravni odbor je obravnaval še nekatere zadeve z drugih področij poslovanja, med temi tudi prošnje za razne podpore in dotacije. O sklepih in stališčih, ki jih je upravni odbor do teh prošenj zavzel, pa so bili prosilci ali organizacije pismeno obveščeni.

-et

Podeljene so bile štipendije

Na podlagi razpisa štipendij za šolsko leto 1969/70 in zbranih prijav je komisija za kadre in delovna razmerja posredovala upravnemu odboru delno korigiran predlog nove višine štipendij in predlog za podelitev štipendij na posameznih šolah in fakultetah.

Za višino štipendij je bilo rečeno, da je ta v primerjavi z nekaterimi drugimi delovnimi organizacijami nekoliko nizka, da pa se bodo z novim šolskim letom kar precej povečali stroški vzdrževanja v študentskih domovih in internatih. Vse to narekuje potrebo, da pristopimo k njihovi delni korekturi. Upravni odbor se je s predlagano utemeljitvijo v načelu strinjal, menil pa je, da bi poleg že navedenih dejstev bilo upoštevati tudi socialni moment posameznih štipendistov oz. dohodek na družinskega člana.

Po predlogu, ki je bil osvojen, bo z novim šolskim letom 1969/70 znašala višina štipendij za posamezne vrste šole in fakultete v primeru, da dohodek na družinskega člana skupnega gospodinjstva ne presega 500,00 din:

Fakultete:

1. letnik	300,00 din
2. letnik	320,00 din
3. letnik	360,00 din
4. letnik	400,00 din

Višje šole:

1. letnik	300,00 din
2. letnik	320,00 din

Srednje šole:

1. letnik	230,00 din
2. letnik	250,00 din
3. letnik	270,00 din
4. letnik	300,00 din

Če dohodek na enega člana skupnega gospodinjstva presega ta znesek, se bo višina štipendij znižala za vse letnike in vrste šol, in sicer:

— za 5 %, če znaša dohodek na družinskega člana skupnega gospodinjstva od 500 do 600 dinarjev;

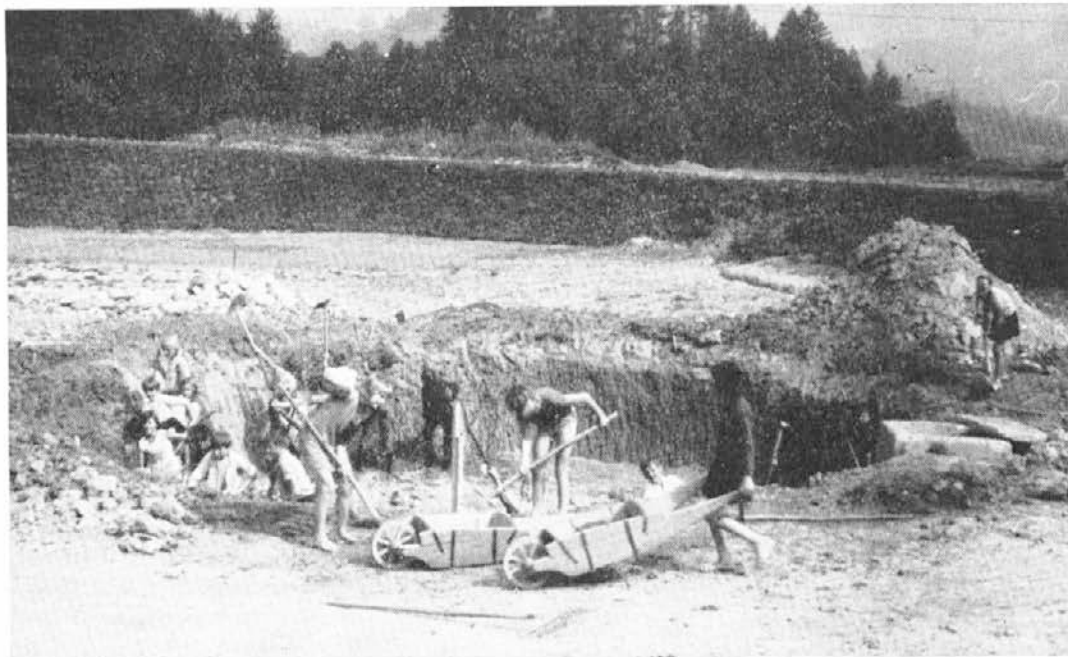
— za 10 %, če znaša dohodek na družinskega člana skupnega gospodinjstva od 600 do 700 dinarjev;

— za 15 %, če znaša dohodek na družinskega člana skupnega gospodinjstva od 700 do 800 dinarjev;

— za 20 %, če znaša dohodek na družinskega člana skupnega gospodinjstva 800 dinarjev in več.

Za našo železarno sta deficitarna poklica metalurgov in strojnikov, zato se štipendistom na obeh navedenih fakultetah štipendija v že navedenem razmerju pod kriteriji, ki so bili sprejeti, poveča za 20 %.

Skupno povišanje stroškov na račun povišanja štipendij in števila štipendistov bo po približnih izračunih znašalo na leto nekaj nad 60.000 dinarjev.

Ravenski osnovnošolci so vse počitnice olepševali okolico šole. Najhujši je bil izkop jame za novi bazen

Razen spremenjene višine štipendij pa v naši železarni z novim šolskim letom uvajamo tudi stimulatívno nagrajevanje. Tako bodo slušatelji fakultet, če bodo redno izpolnili pogoje za prehod v višji letnik in če bodo pri opravljenih izpitih dosegli poprečno oceno »dobro«, upravičeni do nagrade v višini enomesečne štipendije.

Letos smo v naši železarni razpisali precejšnje število štipendij. Največ jih je bilo razpisanih na fakulteti za metalurgijo in strojništvo ter strojnem oddelku tehniške srednje šole. Čeprav smo mogoče pričakovali, da bo odziv na naš razpis precejšen, pa smo morali po prijavah ugotoviti, da je bilo malo zanimanja za študij na metalurški fakulteti in fakulteti za strojništvo, da pa se je na razpisane štipendije na ostalih fakultetah prijavilo precej več kandidatov, kot je bilo razpisanih štipendij. Komisija je pri izbiri kandidatov delno upoštevala prošilce, ki so že vpisani v višje letnike fakultet, v glavnem pa je upoštevala tudi vse letošnje abituriente gimnazije na Ravnah. Teh prošilcev le v izjemnih primerih, predvsem na fakultetah, kjer je bilo kandidatov mnogo več kot sicer prostih štipendijskih mest, ni mogla upoštevati.

Štipendije so bile letos podeljene:

FNT, oddelk za metalurgijo:

- Pavlu Snoju 3. letnik
- Stanetu Flandru 2. letnik
- Branku Breznikarju abiturient gimnazije
- Marku Kovačiču 3. letnik
- Stanku Štoru 2. letnik
- Pavlu Lebanu 3. letnik — če uspešno opravi test

FNT, oddelk za kemijo:

- Borislavu Jerabku 1. letnik
- Marjanu Veburu abiturient gimnazije

FNT, tehnična matematika:

- Frantu Uršniku abiturient gimnazije

Fakulteta za strojništvo:

- Dragu Mehu TŠS
- Branku Pavlinu abiturient gimnazije
- Jožetu Pečniku TŠS
- Miru Času VTŠ

Fakulteta za elektrotehniko, šibki tok:

- Alenki Pačnik 3. letnik
- Borisu Kastivniku abiturient gimnazije
- Milanu Krevhu abiturient gimnazije

Fakulteta za elektrotehniko, jaki tok:

- Stanetu Kuneju 1. letnik

Ekonomska fakulteta:

- Branku Božiču ESS
- Danici Imenšek abiturient gimnazije
- Zdenki Vehovec ESS
- Avgustu Skrinjarju 1. letnik
- Stanetu Poriju abiturientu gimnazije

- Branku Planincu abiturientu gimnazije — če uspešno opravi test

Pravna fakulteta:

- Benu Štreklju abiturient gimnazije
- Ivanu Penecu 1. letnik — če izpolni pogoje za vpis v 2. letnik; če pogojev ne izpolni, se štipendija dodeli
- Janku Arahu abiturientu gimnazije

Filozofska fakulteta, oddelk za psihologijo:

- Jožici Jamer 2. letnik

Visoka šola za politične vede, odd. sociologije:

- Mileni Jeromelj ESS

VEKS v Mariboru, odd. za splošno komerc.:

- Frideriku Rusu 1. letnik
- Marjani Vrtič abiturientki gimnazije — če uspešno opravi popravni izpit
- Petru Prikeržniku 1. letnik
- Katarini Čebul abiturientki gimnazije

STROKOVNA POSVETOVANJA IN RAZISKAVE

TEHNOLOGIJA IN KONTROLA KVALITETE V PROIZVODNJI STRUGARSKIH NOŽEV IZ BRZOREZNEGA JEKLA

(Rezime diplomske naloge)

Dne 17. julija letos je na metalurškem oddelku fakultete za montanistiko v Ljubljani diplomiral naš štipendist Jože Segel. Ker je diplomsko nalogo opravil v našem raziskovalnem oddelku, objavljamo skrajšani povzetek zagovora diplomskega dela.

K opravljeni diplomu mu ob tej priložnosti tudi čestitamo.

Uredništvo

Naloga obravnava toplotno obdelavo strgarskih nožev iz brzoreznega jekla in ima poseben poudarek na prikazu metodike raziskav in obdelavi podatkov s pomočjo matematične statistike in elektronskega računalnika. Strgarski noži niso izbrani zato, ker bi bili najbolj problematični, temveč le kot primeren vzorec za razvijanje metodike. Ta pa bo služila za raziskave vrednejših in bolj problematičnih izdelkov proizvodnega programa Železarne Ravne.

VEKS v Mariboru, odd. za zunanjo trgovino:

- Tatjani Halozar abiturientki gimnazije

Tehniška srednja šola, metalurški oddelk:

- Antonu Vučku 8-letka
- Francu Miklavcu MIS
- Antonu Bošniku MIS
- Francu Hartmanu MIS
- Matiji Smigocu MIS
- Marjanu Jugu 1. razred
- Mariji Oder 8-letka

Tehniška srednja šola, strojni oddelk:

- Ferdu Navodniku 8-letka
- Antonu Fujsu 1. razred
- Ivanu Vincenkoviču 8-letka
- Francu Gajšku 2. razred
- Borutu Mlinarju 2. razred
- Francu Prikeržniku 8-letka
- Milanu Pristovniku 8-letka
- Bojanu Šaleju 1. razred
- Ivanu Lakovšku 1. razred
- Lenartu Poriju 8-letka

Tehniška sred. šola, elektro odd. — šibki tok:

- Vladu Pokleki 8-letka
- Leonidi Rogan 1. razred
- Štefanu Strmšku 8-letka

Tehniška sred. šola, elektro odd. — jaki tok:

- Dušanu Erženičniku 1. razred
- Francu Klemencu 1. razred

Tehniška srednja šola, lesni oddelk:

- Danici Mak 1. razred

Tehniška srednja šola, oddelk za varilstvo:

- Vinku Bogataju 2. razred

Na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo, oddelku za kemijo, je bila sicer razpisana samo ena štipendija, vendar je bilo glede na to, da sta oba prošilca v redu izpolnjevala vse, predvsem študijske pogoje, odločeno, da se štipendija dodeli obema. Da števila štipendijskih mest ne bi bilo treba povečati, je bilo odločeno, da se štipendija na oddelku za kemijo poveča na račun razpisanih štipendij za metalurgijo, kjer je bilo prijavljenih kandidatov sorazmerno manj kot pa razpisanih štipendij.

Povedati tudi velja, da smo letos pri nas izbirali kandidatov posvetili precej več pozornosti kot prejšnja leta. Vsi prošilci so namreč še pred obravnavo njihovih prošelj morali opraviti strokovni test, tako da se je poleg drugih pogojev pri odločitvi upošteval tudi doseženi rezultat testa.

-et

Posebnost je samo planiranje naloge, ki kaže primer izvajanja raziskovalne naloge s fiksnim terminom.

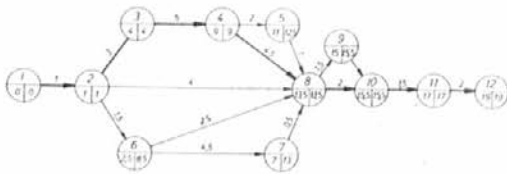
Nalogo lahko razdelimo v tehnološki in v organizacijski del. V tehnološkem delu smo s pomočjo laboratorijskih poizkusov primerjali med sabo trdote in žilavosti različno toplotno obdelanih brzoreznih jekel. Poiskali smo tudi odvisnost med trdoto, udarno žilavostjo in magnetno meritvijo za posamezne vrste jekla.

V organizacijskem delu sem moral najti najprimernejšo kontrolo toplotne obdelave in možnost uporabe statističnega vzorčenja strgarskih nožev. Del naloge pa je bil tudi terminiranje proizvodnje strgarskih nožev.

Magnetna strukturna analiza se kot neporušna metoda kontrole feromagnetnih materialov uveljavlja za ločenje zamešanih materialov, za odkrivanje površinskih napak in za kontrolo toplotne obdelave jekel. S pomočjo laboratorijskih in delno obratnih preizkusov sem moral ugotoviti sposobnost teh metod v kontroli toplotne obdelave strgarskih nožev. Magnetne meri-

tve smo delno merili s pomočjo rentgenske strukturne analize.

Kot je bilo že omenjeno, je posebnost naloge že samo planiranje. Omenim naj, da takšno moderno planiranje, ki bo v nadaljevanju opisano, uvaja TKR za vse raziskovalne naloge. Slika 1 prikazuje planiranje diplomske naloge po mrežnem sistemu

Slika 1 — mrežni sistem planiranja diplomske naloge (po metodi PERT)

PERT. Krogi pomenijo dogodke (začetek ali konec nekega dela), črte pa dejavnost. Mrežni sistem prikazuje, kako so posamezni dogodki povezani in kaj vse je treba narediti, da se določen dogodek zgodi. V mreži so vpisani tisti časi v tednih, ki so važni za planiranje. To so:

- pričakovani čas dejavnosti, ki je napisan nad črto,
- najmanjši pričakovani čas, ki je potreben, da se dogodek zgodi (vpisan je v levi del kroga),
- skrajni čas, v katerem se mora dogodek izvršiti, da ne pride do prekoračenja končnega termina (vpisan je v desnem delu kroga).

Dogodki so označeni s številkami v zgornjem delu kroga. Debela črta pomeni **kritično pot**. To je pot, ki ima najdaljše časovno trajanje med začetnim in končnim dogodkom. Od kritične poti je odvisno, kdaj bo celotno delo končano. Zastoji na tej poti neposredno vplivajo na podaljšanje trajanja celotnega sistema dejavnosti. Dejavnosti, ki niso na kritični poti, imajo določeno časovno rezervo.

Zgornji del mreže predstavlja posamezne faze laboratorijskih poizkusov, spodnji del pa kontrolo v obratu. Obe dejavnosti sta potekali vzporedno.

Za primer naj naštejemo dejavnosti na kritični poti:

- 1—2 Študij literature in planiranje naloge.
- 2—3 Naročitev materiala in izdelava prob za laboratorijske meritve.
- 4—8 Rentgenska določitev zaostalega avstenita.
- 8—10 Analiza vseh poizkusov in začetek pisanja praktičnega dela naloge.
- 10—11 Zaključki, predlogi in pisanje naloge.
- 11—12 Kopiranje naloge in priprava na zagovor.

Na osnovi mrežnega sistema sem izdelal terminski plan, ki je prikazan na sliki 2. Ta prikazuje, kdaj naj se posamezne dejavnosti začnejo in končajo glede na datum. S prekinjeno črto je označen pričakovani čas dejavnosti skupno s časovno rezervo. Črtkana črta kaže, kdaj naj najkasneje začnemo in končamo z določeno dejavnostjo, da ne pride do zakasnitve. Šrafura predstavlja dejavnosti, ki so na kritični poti. Diferenca probe in črtkane črte predstavlja časovno rezervo.

S pomočjo tega plana smo lahko vedno pravočasno opozorjeni, kdaj naj začnemo

s posamezno dejavnostjo, obenem pa kontroliramo morebitni zaostanek, ki ga nato pravočasno popravimo. V praksi se večkrat zgodi, da se delo nakopiči. V takem primeru je mrežni plan posebno koristen, saj lahko preprosto ločimo nujno delo od manj nujnega.

S pomočjo laboratorijskih poizkusov smo med sabo primerjali šest vrst brzo-reznih jekel, ki so bila različno toplotno obdelana. Vse vrste jekla smo kalili pri treh različnih temperaturah kaljenja. Izjema je le BRM-2, ki smo ga kalili pri štirih temperaturah. Vsako jeklo, kaljeno pri določeni temperaturi, smo popuščali pri treh popuščnih temperaturah, ki so bile za vse vrste jekla in temperature kaljenja enake. Zaradi velikega trosenja pri merjenju udarne žilavosti smo delali s šestnajstimi paralelkami. Na vsaki žilavostni probi smo izmerili:

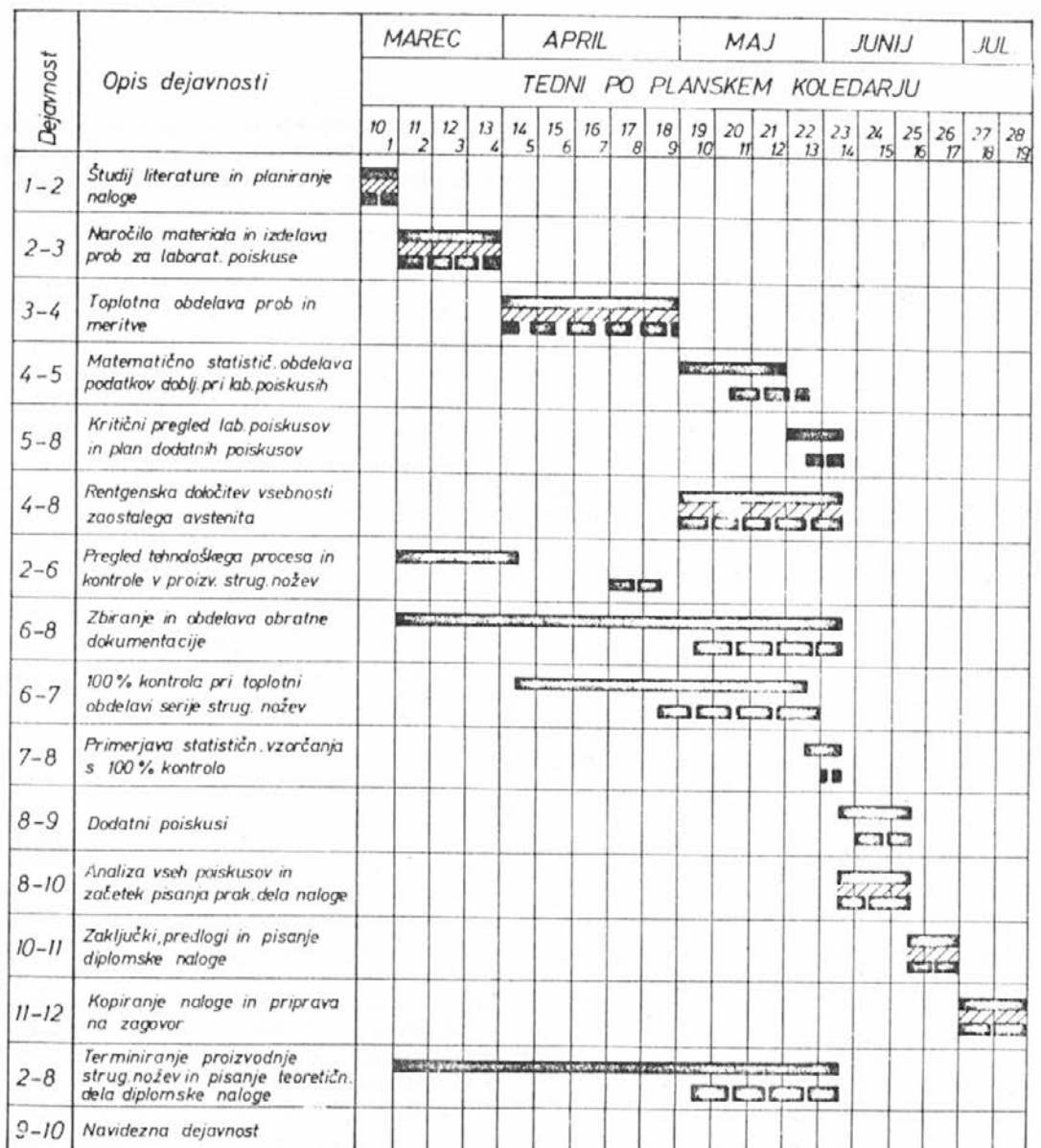
- trdoto po kaljenju,
- vsebnost zaostalega avstenita z magnetno meritvijo,
- trdoto po popuščanju,
- žilavost po popuščanju in
- vsebnost zaostalega avstenita po popuščanju z magnetno meritvijo.

Vse pri laboratorijskih poizkusih dobljene podatke smo obdelali z analizo porazdelitve, regresije in variance. To pa je bilo mogoče le s pomočjo elektronskega računalnika. Za primer bom opisal le nekaj rezultatov analiz, ki kažejo predvsem to, kaj vse nam lahko nudijo matematično statistične metode in uporaba elektronskega računalnika pri raziskavah.

Slika 3 kaže rezultat analize porazdelitve za udarno upogibno žilavost BRM-2 po toplotni obdelavi. Na ordinati je nanesena porazdelitev, na abscisi pa žilavost. Linija $x = 50$ predstavlja srednjo vrednost posamezne serije meritev. Po nagibu posamezne črte lahko sklepamo, kakšno je bilo trosenje rezultatov.

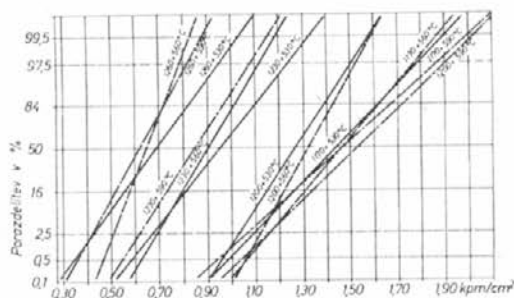
Žilavosti se grupirajo po temperaturah kaljenja, kar praktično pomeni, da ima pri določenih omejitvah na žilavost večji vpliv temperatura kaljenja kot temperatura popuščanja.

Slika 4 kaže primer odvisnosti trdote od temperature kaljenja in popuščanja. Koefficient determinacije R^2 , ki je napisan nad nomogramom, pove, da lahko 88 % sprememb trdote pripisujemo vplivu toplotne obdelave. Ostalih 12 % sprememb pa pri-

Legenda: pričakovani čas aktivnosti in časovna rezerva
 skrajna časovna meja aktivnosti
 kritična pot

Slika 2 — terminski plan dela diplomske naloge

Slika 3 — rezultati analize porazdelitve za žilavost BRM-2

pisujemo drugim vplivnim faktorjem. Da narisana odvisnost res velja v območju

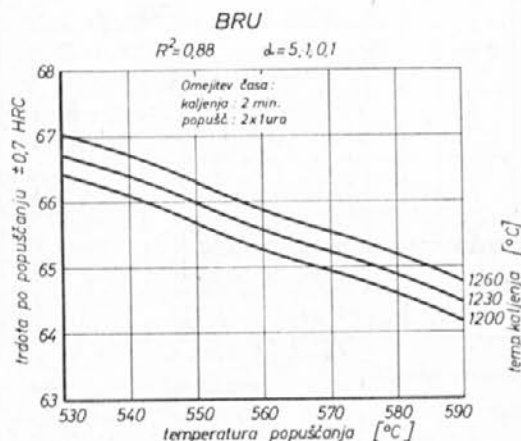
	BRC-3	BRC	BRW-2	BRW	BRM-2	BRU
Toplotna obdelava za trdoto 64–65 HRC in najvišje žilavosti (°C)	1260 + 590	1260 + 530	1230 + 530	1260 + 530	1200 + 530	1230 + 590
Dosežene žilavosti (kpm/cm ²)	0,49	0,70	0,97	1,02	1,26	0,74

V organizacijskem delu naloge sem iskal uporabnost statističnega vzorčenja za kontrolo strgarskih nožev. Ugotovil sem, da so strgarski noži zelo primerni za takšno vzorčenje, in to tem bolj, čim večja je serija, čim manjše je razširjanje in čim bolj enakomerna je kvaliteta nožev. Slika 5 kaže relativno velikost vzorca glede na velikost serije (pri 2 % dovoljenem izmečku).

Pri terminiranju proizvodnje strgarskih nožev sem izračunal pretočne tehnološke dneve glede na velikost serije in geometrijske oblike strgarskih nožev.

Na osnovi laboratorijskih poskusov za primerjavo jekel BRC-3, BRC, BRW-2, BRW, BRM-2 in BRU sem lahko v okviru območja preizkušanja zaključil:

- da so lastnosti jekla BRW najmanj odvisne od pogojev toplotne obdelave,
- da je trdota po popušcanju bolj odvisna od temperature popušcanja kot od temperature kaljenja,
- da je udarna žilavost po popušcanju bolj odvisna od temperature kaljenja kot od temperature popušcanja,
- da dosežeta najvišje trdote BRC-3 in BRU,
- da imata pri najvišjih trdotah, ki smo jih dobili za posamezno jeklo, najvišjo žilavost BRM-2 in BRW, najnižjo pa BRC-3,

Slika 4 — trdota po popušcanju odvisnosti od temperature kaljenja in popušcanja

$\pm 0,7$ HRC, lahko trdimo z 99,9 % statistično gotovostjo, ki nam jo podaja koeficient alfa.

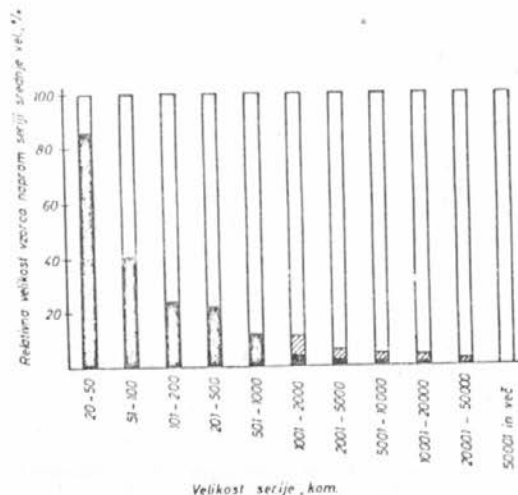
S pomočjo analize porazdelitve smo dobili srednje vrednosti in velikost trosenja rezultatov meritev. Že v začetku pa sem omenil, da sem moral primerjati posamezne lastnosti med posameznimi vrstami brzoreznih jekel in pri tem upoštevati različne variante toplotne obdelave ter trosenje skupno s številom podatkov, dobljenih pri meritvah. To smo naredili z analizo variance in dobili na primer za žilavost optimalne pogoje toplotne obdelave, ki so vpisane v tabeli (pri tem je trdota v mejah od 64 do 65 HRC).

- da ima pri trdotah 64–65 HRC najvišjo žilavost BRM-2 in nato BRW, najnižjo pa BRC-3.

Rezultati opisanih raziskav ne upoštevajo primerjave obstojnosti proti obrabi in sposobnosti rezanja, zato sem predlagal, da se raziskave s preizkušeni jekli razširijo na to področje. Obstojnost proti obrabi in sposobnost rezanja sta za praktično uporabo brzoreznih jekel zelo pomembni lastnosti, vendar je preizkušanje dokaj dolgotrajno in drago, zato bi izvedli preizkuse samo pri tisti toplotni obdelavi, ki je za določena jekla na trdoto in žilavost najbolj zanimiva. Za preizkušanje obrabne obstojnosti se lahko uporabijo kar zlomljene žilavostne probe, ki so ostale od mojih poskusov.

Pri raziskavah o praktični uporabnosti magnetnih meritev v kontroli strgarskih nožev sem ugotovil:

- da je magnetna meritev neobčutljiva za dimenzijske spremembe, če so te v mejah $\pm 0,1$ mm,
- da je magnetna metoda uporabna za ločenje zamešanih brzoreznih jekel po kaljenju in popušcanju, če so enako toplotno obdelani,

Slika 5 — relativna velikost vzorca za $P_n = 2$ % dovoljenega izmečka

- da je pri določenih pogojih magnetna meritev uporabna tudi za kontrolo toplotne obdelave.

Pri uporabi magnetoskopa po popušcanju lahko kontroliramo samo temperaturo popušcanja, od katere je trdota najbolj odvisna.

Primerjava 100 odstotne kontrole s statistično kontrolo je pokazala, da je statistično vzorčenje zelo uporabno tudi pri strgarskih nožih. Za uvedbo takšne kontrole bi morali določiti le poprečni odstotek izmečka v različno velikih serijah, ki pridejo na pregled.

Predlagal sem integralno kontrolo toplotne obdelave strgarskih nožev. S pomočjo povratnih informacij in statističnega vzorčenja bi bila kontrola toplotne obdelave strgarskih nožev dovolj učinkovita in zanesljiva. Pridobili pa bi na času, saj bi za kontrolo porabili mnogo manj časa kot sedaj, ko se uporablja 100 odstotna in še »statistična« kontrola, ki ne more upravičiti svojega naziva.

Ko bo narejen avtomatičen magnetoskop za kontrolo toplotne obdelave, ki je že v delu, bo lahko kontroliral predvsem enakomernost proizvodnje. Hitra magnetna metoda kontrole toplotne obdelave bo lahko 100 odstotna in bo kontrolirala tudi morebitno zamešanje jekel. Nože, ki bi pokazali posebno velik nenormalni odklon na magnetoskopu, se bi metalografsko pregledalo.

Jože Šegel, dipl. inž.

O družbeni prehrani

V zadnji številki Informativnega fužinarja smo lahko z zadovoljstvom prečitali vest o dokončni rešitvi gradnje prostorov za prodajo hladnih jedil, brezalkoholnih pijač in cigaret kakor tudi za razdeljevanje »toplega obroka« v železarni in o začetku gradnje teh, tako potrebnih prostorov.

Pravzaprav je to pričetek zaključka že tako dolgega procesa dogovarjanja in uveljavljanja pravice do svojega življenjskega prostora na območju naše železarne, panogi, ki nima direktno z našo proizvodnjo nič skupnega, je pa vsekakor posredno vplivna na naše počutje in s tem v zvezi tudi na rezultate našega dela, ki ga planiramo in že-

limo, da bi bilo vedno boljše v dobro nas vseh.

V tem svojem prispevku ne bi želel razpravljati o tehnični plati gradnje, o stavbi in njeni funkcionalnosti ali lokaciji in načinu izvedbe. Sem zadovoljen, da se je premaknilo z mrtve točke, vse drugo pa prepuščam strokovnjakom, ki jih imamo v podjetju dovolj in so za take razprave edini poklicani.

Želel bi se dotakniti vprašanja naše družbene prehrane s strani, ki nima nobene zveze s stavbo niti z njeno funkcionalnostjo, temveč na vsakodnevno se pojavljajoče pripombe na kvaliteto in izbiro. To

je pri nas v podjetju povzročilo že precej glavobola, prerekanja, obtoževanja in zagovarjanja, skratka negodovanja abonentov-kupcev kakor tudi vodilnih ljudi naše železarne. Vrteli smo se v začaranem krogu, ki nam do danes ni dal nobenih rezultatov, negodovanja in zamere pa so bile lahko vsakodnevni pojav.

Vprašanje družbene prehrane je bilo že večkrat predmet razprav na sejah tovarniškega odbora sindikata železarne kakor tudi na njegovih plenimih. Na žalost ugotavljamo, da so akcije izzvenele v prazno, ker se ni naletelo na razumevanje in je po vsaki akciji bilo opaziti le trenutno izboljšanje, vse preveč pa opravičevanja in iskanja krivcev in vzrokov izven samega bistva.

Razumljivo je, da vsi ljudje nimamo enakih okusov niti želja. Res pa je tudi, da bi z dobro voljo in stalno kontrolo odpadla marsikatera pripomba, ki ji je povod malomarnost, površnost ali pa neodgovornost. Odpadle bi pripombe, kot je pismena vloga sindikata podružnice valjarne na komunalni oddelek naše železarne, a je glede na dejansko stanje popolnoma razumljiva in upravičena.

Zaradi konkretnosti dopisa ga navajam v celoti:

»Odbor sindikalne podružnice je zadnje čase sprejel večje število pritožb od sodelavcev, ki uživajo toplo malico, in sodelavk, ki to malico razdeljujejo, da je z malico vse večja težava oziroma je kvaliteta vedno slabša.

Za težke fizične delavce, kot so valjarji, čistilci, adjusterji in drugi, ta kvaliteta malice in tudi količina ne ustreza. Dogaja se, da je včasih hrana pregosta, včasih preredka, kruha dovolj, drugega premalo. Vsaj polno zajemalko naj bi vsak dobil. Hrana je premalo kuhana (beli fižol) in poleg tega skrajno neokusna. Vse preveč je papricirana pa tudi včasih preveč soljena. Hrana je preveč enolična, v glavnem se menjavajo ribe in pasteta. Poleg tega je novosadska pasteta neokusna. Delavci zahtevajo gavrilovičevo pasteto in nepokvarjene ribe. Kadar so poleg prikuhe klobase (kranjske ali hrenovke), jih vedno manjka. Naj navedem primer z dne 29. julija 1969, ko je od 70 prijavljenih malic prispelo samo 58 hrenovk. Vprašujem vas, ali so res delavci dolžni namesto hrenovk, ki že itak pripadajo bolj otrokom kot težkim fizičnim delavcem, uživati pasteto ali ribe, ki so jih že zdavnaj siti? Ali res moramo toplo malico postaviti na razpravo delavskega sveta kot problem št. 1? Po mnenju odbora so kuharice tople malice nesposobne in nedosledne pri svojem delu. Tudi z nabavo nekaj ni v redu. Prav zato bi moral komunalni oddelek preskrbeti doslednejšo kontrolo nad kuhanjem in štetjem.

Zavedamo se, da pri vsakem delu, ki ga opravlja človek, pride do napak, toda ne moremo mimo tega, da je teh napak vsak dan več in so vsak dan težje. Zato ostro protestiramo in odločno zahtevamo od komunalnega oddelka, da to stvar takoj uredi.

Iz poročil podružnic drugih obratov je razvidno, da imajo enake pripombe in težave tudi pri njih.

Iz vsega navedenega (kakor sem že uvidoma omenil) niso pripombe na sam prostor razdeljevanja hrane (skromnosti smo

Kramarski dan

že vajeni), temveč na kvaliteto hrane in odnos do kupca. Pričakovati, da bomo s postavitvijo lokala, kjer se bo bolj kulturno razdeljevala hrana, odpravili napake, ki jim gre največ očitkov, je blago rečeno nesmiselno.

Res je stanje bifejev oziroma prostorov za delitev malice izredno kritično in bo nujno potrebno nadaljevati urejevanje prostorov v smislu razprav in sklepov delavskega sveta s seje v juliju 1968 (Informativni fužinar št. 7 — 1968), s katerimi se predvideva postavitev dveh prodajnih in razdeljevalnih mest — menz, kakor tudi postavitev prodajnih avtomatov po posameznih obratih.

V kritikah, ki letijo na prodajo in topli obrok v sami železarni, je potrebno ločevati Merxovo trgovsko mrežo od gostinstva, konkretno pri nas Dom železarjev. Priznati moramo, da smo z delom trgovin v glavnem že zadovoljni in da smo že dobili primerne prostore, kjer smo kulturno postreženi z mnogo boljšimi odnosi do kupca kakor pa nekoč. V našem konkretnem primeru pa nismo zadovoljni z odnosom gostinske prodajne dela poslovanja v naši železarni do kupca — abonenta, kjer čutimo vse preveč brezbrčnosti do potrošnika in se bo moral pravi trgovec-gostinec marsičesa priučiti.

Dopuščam verjetnost delu trditev, da se pojavljajo napake tudi od osebja železarne, ki sodeluje pri razdeljevanju toplega obroka v železarni. Vsekakor pa je potrebno, da napake uvidimo in jih odpravljamo z velikim delom čuta odgovornosti in da je odpravljanje napak naša obojestranska vsakodnevna dolžnost, ne pa da s poskusi prikrivanja kažemo napake na drugi strani. Prepričan sem, da je kljub objektivnim težavam možno odpraviti stalno se ponavljajoče očitke, če bodo v gostinstvu za to odgovorni ljudje znali najti kontakt s potrošniki in njihovim okusom v mejah vrednosti vplačila posameznika in dela prispevka podjetja.

Oprekanju kvalitete prehrane se bomo tudi lažje izognili s pogodbo, v kateri bodo točno določeni odnosi kakor tudi kalorična vrednost dnevnega obroka. Vse pripombe naj bodo vzete na znanje z dobronamer-

nostjo, ne pa z občutkom užaljenosti in prizadetosti.

Glavni potrošnik toplega obroka je član našega kolektiva z dohodki pod povprečjem podjetja, a predstavlja številčno najmočnejšo skupino sodelavcev. Odpravljanje kritike na račun zniževanja števila naročnikov toplega obroka bi bilo neprimerno in kratkovidno ter nas ne bi smelo varati. Pojavlja se določeno število sodelavcev, ki jim je malica minimalna, t. j. kruh s slučajnim dodatkom. Vsekakor si ne bi smeli zapirati oči pred obema pojavoma, t. j. upadanje abonentov toplega obroka in onih z minimalno malico, ker ljudje, ki niso dovolj hranjeni, verjetno tudi niso sposobni opravljati svoje delo v polno zadovoljstvo nas vseh in predvidevanj, ki jih načrtujemo. Na to misel bi se verjetno dala vezati misel, da imamo v naši tovarniški ambulanti sorazmerno visoko število obiskov zaradi želodčnih težav (vključno mesec julij — 397 primerov) in med temi smo imeli primer (valjarna), ko je zaradi nezdrave prehrane bil sodelavec prisiljen iskati pomoč bolnišnice.

Za kontrolo kvalitete hrane, ki se prodaja in razdeljuje v podjetju, je zadolžen komunalni oddelek in na podlagi pravilnika o varstvu pri delu (čl. 163 in 175) tudi služba za varstvo pri delu ter je celotna kontrola dosedaj v glavnem bila odvisna od prijave posameznega negativnega pojava ali napake, od abonentov oziroma kupcev. V zadnjem času pa je bilo izvršenih nekaj pregledov sanitarne in tržne inšpekcije obč. skupščine Ravne na Koroškem, ki je ob vsakokratnem pregledu sestavila zapisnik z navedbo nepravilnosti, ki jih je treba odpraviti.

Za nas vse je bife potreben. Za mnoge sodelavce je topla malica edina topla hrana, ki jo zaužijejo od petih zjutraj do štirih popoldne oziroma 11 ur, in približno tako je tudi v ostalih izmenah. Temu vprašanju bomo morali posvetiti več pozornosti, s stalno kontrolo pa doseči dnevno kvaliteto, ki bo v zadovoljstvo večine abonentov.

Res je, da so v današnjem času, ko govorimo o rentabilnosti, gospodarjenju, produktivnosti, izplenu in plačah, taka raz-

Med našimi praktikanti

Vsako poletje imamo v železarni na praksi dijake in študente različnih srednjih, višjih in visokih šol. Julija letos smo jih imeli 108, avgusta pa 52, s tem da so nekateri »julijski« ostali še mesec dni.

S prakso pri nas je tako, da je od obrata do obrata, celo od pisarne do pisarne drugačna, zato ni nobeno pikolovstvo, če si ogledamo, kaj iz latinščine prevzeta beseda »praksa« pravzaprav pomeni. Najprej je to lahko delo nasploh, potem pa po vrsti vaja ali urjenje spretnosti in ročnosti, pridobivanje izkušenj, uporaba pridobljenega znanja v delu, izvedba načel v dejanju, uvažanje v delo ter ustaljen način dela. »Imeti prakso« pomeni imeti vajo, biti izurjen.

V naši železarni smo letos (pa tudi prejšnja leta) uporabljali prav vse našete pomeni, le da ene bolj, druge pa manj.

Julij in avgust sta meseca dopustov, zato praktikanti večinoma »krpajo« luknje, to pomeni, da poskušajo nadomeščati naše stalne sodelavce, ki so na dopustu. Na ne-

katerih delovnih mestih to za silo gre, drugje delno, ponekod sploh ne. Tako ni redek primer, da npr. dekleta s srednjo (pa tudi višjo) ekonomsko šolo, ki se uči knjigovodstva in ekonomije pa drugih koristnih reči, opravljajo posle kurirke ali pomožne pisarniške moči. Tako se študentje, zaposleni v obratih, spremenijo za čas svoje prakse tudi v fizične delavce. Seveda se nobeden nad tem posebej ne pritožuje. Še veselijo se, da zaslužijo kak dinar, ki ga mnogi krvavo potrebujejo.

Oni se torej ne pritožujejo, mi pa tudi ne, le — »prakse« takega dela pač ne smemo imenovati, pa je vse v redu.

Določeno število praktikantov pa smo le zaposlili pametno, to se pravi njihovi izobrazbi in bodočemu poklicu ustrezno. Imeli smo srečo, da smo se pogovarjali s samimi takimi. Poglejmo, kdo so, kako so se počutili pri nas in predvsem: kaj so delali.

Zinka Erjave hodi v srednjo šolo za medicinske sestre v Mariboru in je delala na naši postaji prve pomoči. Praksa je sicer na tej šoli sestavni del pouka in je zato Zinka že precej prakticirala v mariborski bolnišnici, v Slovenjem Gradcu in zdaj pri nas.

Delo pri nas ji je bilo všeč, saj se je ukvarjala predvsem z nudenjem prve pomoči ter pridobila ročno spretnost pri obvezovanju vrezin in opeklin, ki je med šolanjem doslej niso posebej gojili. (Ne moremo si kaj, da ne bi kot posebnost omenili, da imajo bodoče medicinske sestre prvo pomoč le pri predvojaški vzgoji, v rednem učnem načrtu pa ne). Štipendije nima, za prijateljski odnos naših bolničark pa jim je hvaležna, one pa so bile zadovoljne z njo.

Marija Gorenšek je odlična dijakinja srednje ekonomske šole v Slovenjem Gradcu. Tretje leto je že na praksi pri nas; bila je že v gradbenem remontu, v finančnem knjigovodstvu, letos pa na tajništvu komercialne. Veliko novega in koristnega se je

vsakokrat naučila pri nas, kar ji bo koristilo pri nadaljnjem šolanju. Lani je bila to praksa v knjigovodstvu, letos vpogled v poslovanje nabave in prodaje. Štipendije nima (upa, da jo bo dobila letos). Njen oče s skromno plačo preživlja šest ljudi. Rada bi študirala naprej na višji ali visoki šoli. Le želimo ji lahko, da jo bomo znali ob pravem času pri njenih hotenjih podpreti.

Peter Prikeržnik je študent VEKŠ v Mariboru. Doslej je bil brez štipendije, pričakuje pa jo od naše železarne. S tremi drugimi je delal za prodajni oddelek na analizi prodaje industrijskih nožev in pnevmatičnega orodja.

Peter Prikeržnik

Zinka Erjave

mišljanja o družbeni prehrani navidez že skoraj obrobna. Res pa je tudi, da so za voljo do dela važna, saj celo pregovor, da ljubezen gre skozi želodec (že večkrat preizkušeno pravilo), potrjuje važnost in vlogo tega vprašanja. Dobro počutje tudi veže na kolektiv, delovno mesto in uspešnost dela vsakega posameznika.

V poudarjanju uspehov v inozemstvu se moramo zavedati, da je tam v glavnem družbena prehrana za čas dela v njihovih podjetjih rešena. Skrb za človeka v tej smeri pri njih ni rešena iz socialnega čuta (tudi na pritisk sindikata), zelo verjetno pa je urejena iz rentabilnostnega računa in vrednotenja dela, ki se povečuje s povečano voljo do dela.

ik

Marija Gorenšek

Tudi on je že večkrat delal v naši železarni in začel prav pri metli. Tembolj ceniti delo, ki mu je bilo zaupano letos in ga je opravljal z zanimanjem in veseljem.

Sproti je pridobival izkušnje, se poglobljaj v to delno analizo tržišča, uporabljal v šoli pridobljeno znanje ter se z delom učil za šolo. Odkrito je priznal, da zdaj z drugačnimi očmi gleda na stvari kot nekoč, ko je idealiziral železarno in si pod njo predstavljal le vse najlepše. Zaveda se, da kot začetnik nima pravice kritizirati izkušenih strokovnjakov pri nas in tudi nima takega namena. Ima pa pravico stvari opazovati, razumeti in se ne strinjati vedno z našo prakso večkratnega drobljenja interesov znotraj enega podjetja, ko bi po zdravi pameti bila na mestu edinole enotnost in boljša povezava. Tudi se mu ni zdelo prav, da smo nekaterim praktikantom obljubljeni večji zaslužek, kot smo jim ga potem dejansko izplačali. To so pač po nepotrebnem vznemirjeni upi, ki jim nujno sledi razočaranje.

In ko tako človek ureja vtise (mladi so se medtem že davno poslovili in se pripravljajo eni za svoje izpite, drugi pa že pridno sedijo v šolskih klopih), vidi, da se mladim splača prisluhniti v takih in drugačnih primerih — v korist podjetja, če že ne zaradi česa drugega.

n. r.

KULTURNA KRONIKA

Kulturna sezona je pred vrati in čez mesec dni bomo nemara v tej rubriki že poročali o novih prireditvah ali vsaj o načrtih in pripravah nanje. To je tako imenovani živi, dinamični del kulture, ki nas privablja v dvorane, ki mu ploskamo in o katerem razpravljamo na občnih zbiorih kulturno prosvetnih društev.

V senci pa je nenehno navzoč drugi, statični del kulture, naš kulturni inventar, ki nič manj od onega živega ne določa kulturne podobe kraja, ki pa je manj privlačen, ker je nem, in zato nanj preradi pozabimo za daljši čas. Da vprašanja, ki so v zvezi z njim, ne bodo ob novi kulturni sezoni odmaknjena spet za leto dni, spregovorimo danes o njem.

Nemi del naše kulture so naši kulturni spomeniki, je naš muzej, je redko drevje v našem parku in so freske v cerkvi sv. Antona. Ob skulpturah naše forme vive so resda tablice z imeni kiparjev, letnico nastanka in domovino umetnika. Toda manjkajo imena skulptur, material tablic pa tudi ni obstojen proti vremenu, tako da se marsikatero ime že zdaj slabo bere. Skulpture in njihovo okolje je treba tudi nadzirati in vzdrževati. Širši javnosti prav tako še ni znana strokovna utemeljitev, zakaj je po dograditvi samopostrežnice na Čečovju ostala tamkajšnja skulptura forme vive na istem prostoru, na katerem je stala prej, to pomeni, da se skoraj tišči izločb.

Ali kdo ve, če bi se japonski kipar, ki jo je ustvaril in ji namenil tamkajšnjo lokacijo, še strinjal s tem, da stoji, kjer stoji, če bi mu poslali fotografijo? Ali je mogoče kupiti pri nas v kioskih komplet fotografij ravenske forme vive? Ali je kdo zasledoval strokovne ocene teh skulptur v časopisih, izbral najbolj tehtno ter jo osvojil kot uradno razlago njihovega pomena, ki jo bomo laiki pripovedovali obiskovalcem našega mesta? Dvomim.

Toda dokler to (pa morda še kaj) ne bo opravljeno, naši kulturni spomeniki ne

bodo kompletni in ne bodo sestavni del naše zavesti.

Koroški fužinar bo v eni od prihodnjih števil objavil seznam zaščitene drevja v naši občini, ki ga pripravljajo strokovnjaki zavoda za spomeniško varstvo v Mariboru. Na njem ne bo malo dreves iz našega parka. Iz dosedanjih izkušenj sicer ne verjamemo, da bo to parku kaj dosti pomagalo, čeprav bi tak akt lahko bil močno orožje v rokah tistih, ki jim je izročen v varstvo. Seveda pa nobeno orožje ne strelja samo od sebe; tudi najsodobnejši avtomat še zmeraj potrebuje strelca z zanesljivo roko in dobrim pogledom. Takega pa doslej v zaščito parka na Ravnah ni bilo. Bomo nekoč prisiljeni zapisati, da je fevdalec park posadil in negoval, socialisti pa smo ga uničili, ker smo bili prenemarni, da bi ga znali varovati?

Se je čas za uspešno akcijo, toda dokler je ne bo, bo nad parkom nenehno visel vprašaj.

Nobenega dvoma ni, da je denar tisto čudodelno zdravilo, ki lahko bolešno kulturno ustanovo pomladi in ji da živahnost. Nobena skrivnost tudi ni, da denarja v naši občini za take zdravilne injekcije manjka in ga bo najbrž manjkalo še lep čas. Če smo se s to ugotovitvijo sprijaznili, smo se sprijaznili tudi s tem, da bo naš delavski muzej stagniral. Zračil bo svoje lepe prostore, sprejemal goste in čistil za njimi, veliko več pa ne. V železarskem oddelku stoji relief Raven in železarne, ki prikazuje stanje leta 1953—1954. Če nimamo denarja za novega ali če čakamo, da bo rast železarne in kraja zaključena, potem dodajmo temu zgodovinskemu reliefu vsaj letnico.

Toda to je malenkost, obrobna stvar, ilustracija našega horukarskega odnosa do muzeja ter približni datum našega zadnjega velikega železarskega horuka v to smer.

Če gornje vrstice pomenijo delno izživanje odgovornih in če bodo koga prebudile v korist našega muzeja, bodo do-

Bližnjica

segle svoj namen. Res je le, da je našemu muzeju treba pomagati.

Drži, da ne bo mogel v neskončnost pridobivati novih objektov in nikoli ne bo mogel na grajski ploščadi zgraditi ter ohranjati vso tipično koroško arhitekturo. Potrebuje pa vsaj to, kar so mu Mežičani že dali v eni potezi, ravenski železarji pa do danes še ne:

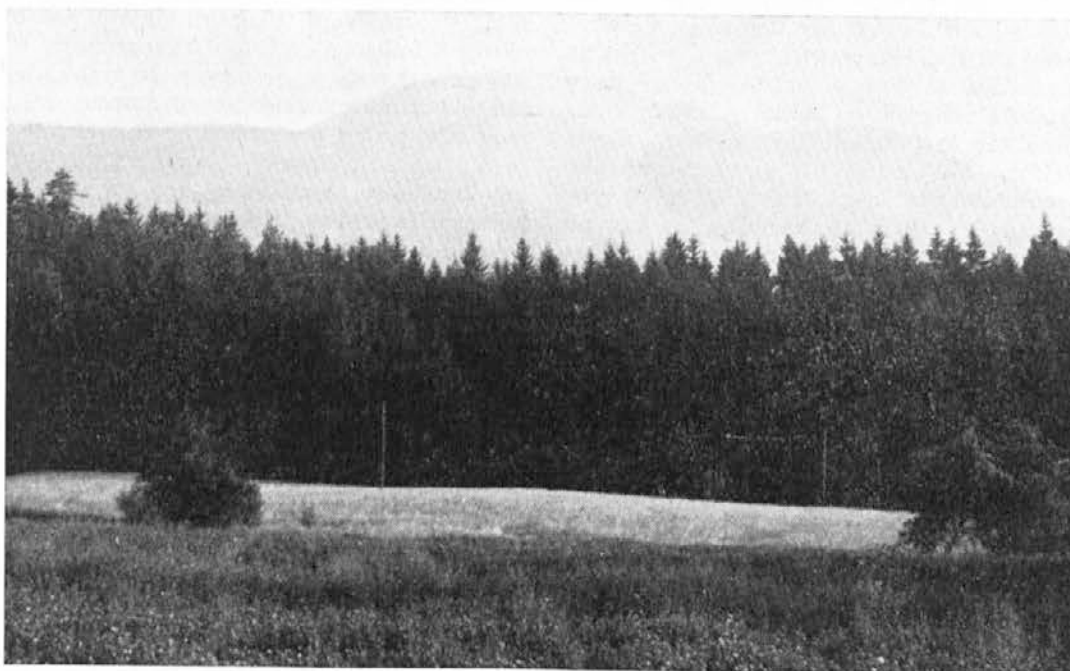
prikaz proizvodov železarne Ravne v posebnem, stalnem razstavnem prostoru. Nadalje potrebuje rezervni prostor za hrambo in prikazovanje novo pridobljenih predmetov koroške materialne kulture in potrebuje denar, da bo take, na terenu odkrite predmete lahko kupoval.

Že danes naš muzej ni več samo ravenska kulturna ustanova, ampak občinska, in tako so njegove naloge dosti obširnejše, kot si lahko mislimo, vendar je bolje počakati ter pozneje kdaj pisati o rezultatih kot naštevati naloge. Tudi muzej pa bo treba podpreti v bližnji prihodnosti vsaj pri izdaji posebnih razglednic njegovih objektov, pomagati pa mu pri izdaji vodiča po njegovih zbirkah v obliki brošure.

S tem smo se na koncu vrnili k misli, izraženi že na začetku: seznam in zbirka razglednic skulptur forme vive, razglednice muzejskih objektov in morda Antonovih fresk ter prospekt Raven ali celo brošura o kraju.

Dokler to ne bo strokovno in kvalitetno opravljeno ter vsak dan na razpolago našim gostom, bo predstavljalo opomin in nenehno tiho terjatev, pa četudi bomo imeli vso sezono še toliko kulturnih prireditev, ki si jih seveda prav tako želimo.

n. r.

Večer pod Uršljo goro

Churchill je rad govoril, pojasnil pa je to takole:

»Zakaj naj bi molčal? Nikjer ni zapisano, da bi morali biti redkobesedneži veliki duhovi. Ali niste še nikoli videli zaklenjenih praznih omar?«

ŠPORTNE VESTI

Zvesto občinstvo

USPEL KRITERIJ SLOVENSКИH MEST

V nedeljo, 24. avgusta, je bila na Ravnah predvidena lepo pripravljena atletska prireditel — II. kriterij slovenskih mest. Toda dež, ki je že prej skoraj ves teden prihajal izpod neba, je zagodel vsem, tako tekmovalcem iz petih slovenskih mest kot tudi organizatorju. Na razmočenih tekalniških in skakaliških niso bili doseženi dobri rezultati, odpadla je tudi svečana otvoritev in tako smo lahko videli le borbenost v posameznih disciplinah za doseg čim boljšega plasmaja. Publike seveda ni bilo, in tekmovalstvo je ostalo bolj ali manj izolirano za tekmovalce, prizadevne organizatorje in sodnike. Pa vendar se smatra, da je tekmovalstvo uspelo in prisotne reprezentance Murske Sobote, Jesenice, Ptuja in Velenja so bile z njim zadovoljne. Kolikor se drugo leto ne bi našel organizator v katerem od udeleženi mest, pozdravljajo predlog ObZTK Ravne, da je srečanje ponovno na Ravnah, seveda s pripombo: »ob sončnem vremenu.« Torej, kljub slabemu vremenu so bili ob koncu zadovoljni vsi, pa tudi organizator, ki je v priprave vložil dosti truda, žal pa je moral marsikje spremeniti in improvizirati.

Poglejmo še nekoliko uspehe tekmovalcev. Po vseh pričakovanjih je zmaga reprezentanca Murske Sobote, kjer raste nov rod mladih atletov, ki posega v posameznih disciplinah v sam vrh slovenske in tudi jugoslovanske atletike. Posebej velja omeniti skakalko v višino Škobernetovo, ki je v avgustu že premagala višino 161 cm in je članica mladinske državne reprezentance.

Drugo mesto je osvojila reprezentanca mesta Ptuja, ki je imela v svojih vrstah tudi lanskoletnega mladinskega državnega reprezentanta Meznariča v tekih na srednje proge, sicer pa zelo borbeno in talen-

tirano ekipo. Tretje mesto so osvojile Jesenice, kjer ima atletika sicer že nekaj tradicije, pred Ravnami in Velenjem. Tak je bil vrstni red v skupni razvrstitvi, medtem ko so razlike drugačne pri moških in ženskah.

Pri moških so Ravne za Mursko Soboto in Ptujem ter pred Jesenicami in Velenjem. Pri ženskah pa so se še posebej izkazale Jeseničanke, ki so takoj za Mursko Soboto in pred Velenjem, Ptujem in Ravnami.

Priznati je treba, da so uspehi tekmovalcev z Raven pričakovani pri ženskah, pri moških pa pomenijo majhno presenečenje, ki bi se ob boljših rezultatih na 1500 m, 400 m in še kje lahko spremenilo celo v triumf. To so pokazale še posebej zadnje discipline — višina, daljina in štafeta, kjer so bile zmage nad sicer pričakovano boljšimi nasprotniki prava zaključna poslastica za domačine. Drago Horjak v skoku v višino, Rudi Kokalj v skoku v daljino ter še posebej štafeta Oman, Rožič Feliks, Merva in Vute so ogreli še tako premočeno peščico gledalcev. Mladi Ravenčani so v zaključni disciplini že kar po tradiciji (zmaga štafete na lanskim metalurških igrah) prepričljivo premagali svoje nasprotnike.

Potrebno pa je povedati, da tudi v naši dolini nismo brez talentov, vendar je za doseg boljših rezultatov potrebna vadba preko celega leta in ne le zadnjih 14 dni pred tekmovalstvom ali pa brez vsake vadbe, kar je bil razen nekaj izjem primer v ženski ekipi.

Vso prizadevnost je pokazal prof. Janko Kotnik, ki je v zadnjih dneh pred tekmovalstvom vabil in dopolnjeval ekipo ter je precej zaslužen za zelo dobro uvrstitev moške ekipe.

Med samim tekmovalstvom so predstavniki družbenopolitičnih organizacij in dele-

gat atletske zveze Slovenije razdelili tekmovalcem v posameznih disciplinah okusne kolajne in diplome. Na zaključnem sestanku pa je pozdravil vse vodje ekip tudi podpredsednik obč. skupščine Ravne prof. Tone Golčer, ki je čestital vsem za dosežene uspehe in hkrati obžaloval, da so vremenske razmere preprečile ugodnejše počutje vseh, ki so tudi drugo leto zaželeni gostje na železarskih Ravnah.

REZULTATI

Moški: 100 m: Jelovčan (Jesenice) 12.1, 3. Vute (Ravne) 12.4. 400 m: Zemljč (M. Sobota) 54.8, 4. Oblak (Ravne) 58.6. 1500 m: Veberič (M. Sobota) 4:22.8, 5. Vrabič (Ravne) 4:51.8. 3000 m: Meznarič (Ptuj) 9:17.2, 3. Bavce (Ravne) 9:40.0. Kopje: Poljanšek (Jesenice) 45.80, 3. Bricman (Ravne) 38.96. Krogla: Glažar (M. Sobota) 12.19, 5. Gnamuš (Ravne) 11.08. Višina: Horjak (Ravne) 165. Daljina: Kokalj (Ravne) 5.70. 4 x 100 m: Ravne (Oman, F. Rožič, Merva, Vute) 47.2.

Ženske: 100 m: Luter (M. Sobota) 13.9, 4. Zdrčnik (Ravne) 14.6. 400 m: Topolšek (Velenje) 64.2, 4. Meh (Ravne) 72.5. Disk: Kuzmič (M. Sobota) 23.52, 5. Prinčič (Ravne) 18.87. Krogla: Ferenčič (M. Sobota) 9.37, 3. Večko (Ravne) 8.85. Višina: Škobernet (M. Sobota) 150, 3. Kričej (Ravne) 130. Daljina: Filipajer (Jesenice) 445, 4. Jež (Ravne) 412. 4 x 100 m: Murska Sobota 55.8, 4. Ravne 59.2.

Ekipno — moški: M. Sobota 34, Ptuj 31, Ravne 28, Jesenice 25, Velenje 15.

Ekipno — ženske: M. Sobota 32, Jesenice 22, Velenje 17, Ptuj 17, Ravne 15.

Skupna uvrstitev: Murska Sobota 66 točk, Ptuj 48, Jesenice 47, Ravne 43, Velenje 32.

Vlado Strahovnik, dipl. inž.

ZMAGA IN PORAZ

Naši odbojkarji (občinska vrsta) so bili tudi letos na Madžarskem. Tokrat so bili v gosteh pri enem najbolj popularnih madžarskih društev, pri szombathelyskem Haladašu. To železničarsko društvo ima 15 sekcij s 1500 člani, od katerih je 600 aktivnih. V društveni blagajni imajo letno okrog 3 milijone forintov (preračunajte v naš denar), reči pa je seveda še treba, da imajo vožnjo kot železničarji zastoj. Mimogrede: tudi 4 profesionalne funkcionarje (ne trenerje) imajo. Kakor vidite, jim gre kar dobro, družba res skrbi za telesno kulturo. Ta kratka predstava naših gostiteljev ne bi bila popolna, če ne bi še zapisali njihovih najvidnejših uspehov. V svojih vrstah imajo svetovnega prvaka v dviganju uteži, odlične atletinje, nogometaše itd. Torej so kvalitetno pa tudi finančno daleč pred našimi moštvami, katerim so ob sedanjih »krepkih« pomoči podjetij in skladov s prazno blagajno itak že šteti dnevi. Kaže, da tako tarnanje nikogar več ne prizadene in da je boj za dinar povsod v ospredju, pa tudi če je potrebno iti prek mrtvih. Kaj pa človek?

Naši odbojkarji (ekipa je bila nekoliko slabša kot lani) so v Szombathelyju sodelovali na turnirju, kjer so nastopili še Haladaš, županijska reprezentanca in Spartakus, ki je bil okrepljen z dvema igralcema

iz Budimpešte. Eden od njih je madžarski reprezentant in tako ni bilo niti čudno, da je šel pokal v njihove roke. Naši so premagali Haladaš in županijsko reprezentanco, z zmagovalcem turnirja pa izgubili. Vsa srečanja so bila zanimiva — borbeno in prikazana je bila dinamična odbojka, ki je navdušila. O naših mogoče še to, da so prav tekmo s Spartakusom igrali nekoliko slabše, kot zmorej.

Zanimivo je in za nas popolna novost turnirja je bila v tem, da so igrali na čas, 20 minut za set in samo 2 seta. Dobljene in izgubljene točke se seštevajo in kdor ima boljšo razliko (več pozitivnih točk), je zmagovalac. Prednost takega turnirja je v tem, da se točno lahko določi razpored in fiksira čas začetka in tudi konca. Vse kaže, da se bomo takega načina igranja posluževali tudi pri nas, če bo nastopilo na kakem turnirju več ekip.

V nedeljo, 24. avgusta, smo videli tudi sloviti in svetovno znani Savaria karneval, videli pa smo seveda tudi razna oklopna vozila in ruske vojake.

-ate-

SMUČANJE NA VODI — ŠPORT ZA PETIČNEŽE?

Že od takrat, ko sem prvič zvedel za to novo panogo vodnega športa, ki se je porodila v Združenih državah Amerike, sem si želel, da bi se tudi sam preizkusil v tej — tako sem si to predstavljal — akrobacijski zvrsti športa. Dolgo vrsto let sem moral čakati, da se mi je letos ob dopustu na morju končno sama od sebe ponudila tako težko pričakovana priložnost.

V neposredni bližini naše počitniške hišice v Novigradu se je namreč nekega dne »utaborila« v svojo stanovanjsko prikolico družina, ki je na hrbtu svojega »mercedesa 220 SE« pripeljala motorni čoln »Delilah«. Kaj kmalu smo se spoznali in zadnji dnevi našega dopusta so se skoraj z vesoljsko naglico bližali koncu. Zakaj?

Že prvo naslednje jutro sem opazil, da je naš znanec vzel iz prtljavnika vodne smuči. Se istega dne me je povabil na preizkušnjo v vodnem smučanju; moja dolgoletna želja se mi bo torej izpolnila!

Že smo na obali, radovednost in napetost raste: ali se mi bo posrečil start, bom postal nekaj milj dolgo drsenje po razbrazdani morski gladini? Naenkrat se me je polotil strah, priznam, istočasno pa se je pojavila še huda trema zaradi množice gledalcev.

Močan motor »johnson« (50 PS), ki je pogonjal »Delilah«, je pri prvem potegu za zaganjalno vrvo »vžgal« in brnenje je še dodatno vplivalo na hitrejše utripanje srca.

Iz čolna mi je kolega vrgel smučki, ki sem jih s pomočjo nekega blizu stoječega gledalca še kar hitro pritrdil na noge. Brez kakršnih koli navodil, potrebnih za uspešen start, me je po prvem znaku z roko pričel vleči iz sedečega položaja v globino, kjer so molele iz vode le še glava in krivine smučk. Potem je sledil drugi znak z roko in vse večji in glasnejši obrati motorja so mi naznanjali, da se je pričel start. Še nekaj metrov me je počasi, komaj zaznavno, vleklo pod vodo tako kot na začetku. Nova sila me je že vlekla bolj in bolj na površje, pri tem pa so mi smučke hotele vsaka na svojo stran. V zadnjem trenutku, ko sem bil že skoraj cel iz vode, se mi je le posrečilo smučki združiti in v hipu sem bil popolnoma na površju.

Brazde na morski gladini, ki jih je puščala za seboj elisa, so mi od začetka delale težave, podobne tistim pri zimskem smučanju čez krtine. Že po nekaj sto metrih sem se s pomočjo vlečne vrvi in usmeritve smučk »potegnil« iz brazd na mirno gladino, ki so jo rezale sedaj le še krivine smučk. Kot bi odrezal, sem postal siguren na smučeh in že sem dobil občutek, da zlepa ne bom mogel pasti. Še nisem prevozil niti ene cele milje,

ko sem že poskušal s »terenskimi skoki«, dokler nisem s popolnoma sigurnim slalomom po dobrih treh miljah dolgi vožnji prijetno pristal spet na tistem mestu, kjer se mi je ob velikem zadovoljstvu posrečil prvi start na vodnih smučeh.

Po prvi vožnji sem bil zelo zapihan, peklo me je v prsih, da sem nekajkrat celo zakašljaval in bolele so me noge v podkolenju; vse približno tako, kot je značilno za prvi smuk na začetku zimske smučarske sezone.

Že pri naslednji vožnji pa te tegobe »odplavajo« in vse gre zares »kot po maslu«!

Sam sem ugotovil, da je zapihanost posledica treme; napetost v prsih s pokašljevanjem zaradi nepravilnega dihanja (preveč sem dihal skozi usta in s tem vdihaval strupene — na žalost izpušne pline); bolečine v podkolenju pa so nastopile zaradi nepravilne (krive) drže med smuko po vodi.

Se in še si želim smučanja na vodi, saj je to brez dvoma za vsakogar novo in razburljivo doživetje.

Res je danes ta šport z redkimi izjemami šport za petičneže, ki pa bo lahko že jutri šport za vsakega delavca in ob dopustu na morju poleg plavanja najbolj priljubljena zvrst rekreacije.

Prepričan sem, da bomo prej ko slej tudi pri nas začeli razmišljati o nakupu motornega čolna in enega para vodnih smučk, saj imamo v našem počitniškem domu v Portorožu za to vse možnosti. Sama investicija pa tudi ne bi presegla 20.000 dinarjev. Upravljanje oziroma pilotiranje z motornim čolnom je tako preprosto, da ga zmore vsak desetleten deček.

Smučanje na vodi me je tako navdušilo, da si v bodoče popolnega dopusta ob morju brez tega športa ne morem zamisliti.

Ta članek sem tudi napisal z edinim namenom, da bi čimveč sodelavcev že v naslednji dopustniški sezoni poskušalo spoznati to novo, koristno, lepo in prijetno vrsto vodnega športa — nove, prepotrebne rekreacije.

Andi

LEOPOLD GAMS, dipl. inž.

Čujte mojo oporoko, železarji!

Vsak kamen, ki sem ga vzdal v mojo stavbo, je del mojega telesa.

Vsak korak, ki sem ga storil k mojemu svetišču, je dolg en dan moje mladosti.

Vsak dan moje mladosti sem v mojem svetišču daroval eno kapljo moje srčne krvi.

Vsak dan ena kaplja krvi, dokler srce ni ostalo samo in leži pred vami, da ga vzamete, vzdiate še njega v našo stavbo, v naše svetišče, naš ponos — da bom čisto vaš!

Vse pogostejše se shajamo železarji tukaj, na kraju slovesa, na kraju poslednjih besedi, tukaj, v našem osmem obratu.

Napisi na nagrobnih kamnih so kakor kronika, vklesana v kamen in srca in oči naših topilcev, kovačev in livarjev. Tu se

piše zgodovina naše železarne, tu je zapisana pot naših ljudi, njih borbe za svobodo, za življenje, za bodočnost. Skoraj vsakdo, ki je prestopil prag železarne, je podpisal neizprosno pogodbo, da bo pol življenja daroval skupnosti, sodelavcem, le na eno polovico svojih let ima še pravico. Tako je storil njegov oče, ded, tako bodo storili njegovi otroci in vnuki, tak je tristoletni dogovor med železarji.

Gamsa Poldeta se dobro spominjamo še iz šolskih let. Izšel je iz osvobodilnega boja in sedel naravnost za šolske klopi, potem pa se je med prvimi strokovnjaki vključil v naš kolektiv, saj je pričel že leta 1951 kot mlad metalurški inženir v livarni in je ni zapustil vse do svoje prerane smrti. Ni mogoče naštetih vseh težkih in tudi lepih ur v osemnajstletni praksi, tudi ni namen, da bi jih naštevati, moramo pa reči, da je Polde s svojim delom in požrtvovalnostjo za vedno zapisan v analih ravske železarne, saj jo je gradil in sam z njo rasel, ob njem so rasli novi kadri, z njim vred so rasle Ravne in naši uspehi in prav vsi ga bomo težko pogrešali kot strokovnjaka in kolega.

Celih dvajset let je živel med nami, tu na Koroškem, prirasel je na našo grudo in vanjo pognal korenine, ona pa mu je vrnila ljubezen in mu dala poslednji dom tu pod uršelskimi lesovi. Nobena žalost in nobena beseda nam ne vrne rajnih, zato ne prepustimo prostora malodušju v naših srcih. Nasprotno, vzgled našega dolgoletnega sodelavca in prijatelja nam bodi v bodrilo. Kar bi moral on še storiti, je sedaj na nas, tako se bomo oddolžili njegovemu spomenu, tako bodo njegovi dragi čutili, da niso osamljeni, saj jih je zaupal vsem zaupanja vrednim, njim, katerim je podaril svoja leta, svojo mladost in svoje zdravje — svojemu kolektivu.

Kadar se človek poslavlja zadnjikrat, je tako plah in krhek, ker se boji resnice, resnice, da je umrlo v njem sleherno upanje. Tako je plah, da se boji lastnih besedi. Bojim se lastnih besedi, ko se v imenu vsega kolektiva železarne in v imenu uprave ter še predvsem v imenu kolegov poslavljam od rajnega Poldeta.

Hvala ti za tvoj delež, ki ga plačati ni mogoče! Na pot vzemi s seboj poslednje jubilejno darilo za tvojo skorajšnjo dvajsetletnico dela, naša iskrena čustva in šopek, spleten iz naših koroških pesmi.

Počivaj v miru!

Mitja Šipek, dipl. inž.

ZAHVALA

Ob prerani in nenadomestljivi izgubi našega najdražjega LEOPOLDA GAMS, dipl. inž., se najtopeje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, žalovali za njim in nam izrazili ustna in pismena sožalja. Iskrena zahvala občinskemu odboru ZB NOV Ravne na Koroškem, družbenopolitičnim organizacijam, delovni skupnosti železarne Ravne, posebno pa sodelavcem jeklarne. Lepa hvala tudi vsem govornikom za poslovilne besede. Zahvaljujemo se tudi številnim predstav-

nikom drugih delovnih organizacij iz Jugoslavije in dr. Stanetu Zupančiču za njegovo plemenito pomoč, ki jo je nudil pokojnemu med hudo boleznijo. Še enkrat vsem in vsakomur posebej najlepša hvala.

Žalujoci žena z otroki, mati in oče ter sestra z družino

AVGUSTA SO NASTOPILI DELOVNO RAZMERJE

Janko Goričan — PK, Ivan Mlinar — KV, Drago Lešnik — PK, Jože Ledinek PK, Slavica Jelen — NK, Ivan Kac — KV, Rudolf Pšeničnik — KV, Alojz Bele — KV, Andrej Kadiš — KV, Branko Rapuc — NK, Radivoj Belić — NK, Jože Fratar — KV, Miroslav Adam — NK, Stanislav Lipovnik — KV, Franc Krznar — NK, Jože Tušnik — NK, Pavel Kobolt — NK, Terezija Pandev — KV, Janez Grenko — KV, Mihael Dirntiš — PK, Rok Navodnik — PK, Ivan Strekelj — KV, Franc Obrul — PK, Milan Kovačec — KV, Franc Gostenčnik — NK, Zvonko Levar — KV, Boris Kos — KV, Anton Oder — PK, Emil Mesner — NK, Anton Razdevšek — PK, Drago Cigrovski — KV, Franc Gostenčnik — PK, Franc Založnik — NK, Ivan Konečnik — NK, Marjan Dežman — NK, Martin Strmšek — NK, Dragica Krajnc — NK, Franc Znidaršič — PK, Mihael Jurak — PK, Jože Naglič — PK, Rudolf Lesjak — KV, Hubert Stermec — KV, Edo Goličnik — NK, Drago Gorenšek — NK, Mihael Hovnik — KV, Ivan Kričej — KV, Marjan Rogelšek — NK, Ivan Čiunik — KV, Franc Pintarič — NK, Anton Rojc — KV, Anton Gros — NK, Štefaniya Vocovnik — NK, Janez Hudopisk — KV, Drago Mezner — NK, Edvard Tomšič — KV, Ivan Zorman — NK, Jurij Čebul — NK, Dušan Navodnik — SS, Marjan Suhadolnik — inženir strojništva.

Vera Rodič — NS, sprejeta za določen čas.

ODŠLI SO IZ PODJETJA

Alojz Krejan — NK, Andrija Matečko — NK, Anton Čížek — KV, Mirko Krajnc — KV, Vinko Perše — KV, Alojz Sovinc — KV, Radivoj Belić — NK, Adolf Krajnc — KV, Mirko Kuzman — KV, Stanislav Vožič — KV, Milan Pongrac — PK, Ivan Brumnik — KV, Savo Peulič — NK, Alojz Bele — KV, Ivan Poredoš — PK, Avgust Podojsteršek — KV, Nikolaj Klemenc — PK, Anton Skrivalnik — PK, Franc Čebulj — KV, Karel Krof — KV, Jože Jezernik — PK, Ivan Zabel — KV, Albert

Grešovnik — PK, Branko Golob — PK, Bernard Voler — KV, Anton Paradiž — NK, Ivan Repas — PK, Zlatko Kivač — KV, Ciril Križaj — KV, Ivan Rus — PK, Albin Strmšek — NK, Alojz Videršnik — PK, Jože Sušec — PK, Marija Garmuš — NSS, Leopold Gams, dipl. inž. metalurgije, Jožef Jelen — KV, Franc Razgoršek — PK.

KRIVICO POPRAVLJAMO

V 3. št. Koroškega fužinarja se je na str. 29, kjer poročamo med drugim tudi o učenem uspehu III. letnika TSŠ, vrnila ne ljuba pomota. Po krivici smo pripisali nezadosten uspeh naslednjim tovarišem:

Ivanu Bukovcu, Mihi Kokalu, Mirku Krevhu, Mirku Lečniku, Viljemu Moriju, Vladu Perušu, Viktorju Pesjaku, Štefanu Potočniku, Ivanu Pungartniku, Cirilu Ruparju, Antetu Sirovini, Antonu Svečku in Adolfu Založniku.

V resnici so jim ob koncu šolskega leta manjkale le ocene iz posameznih predmetov.

Vsem navedenim se opravičujemo.

Odgovorni urednik

USPELA PROSLAVA NA URŠLJI GORI

V nedeljo, 10. avgusta, je bila na Uršlji gori pred domom slovesna proslava 50-letnice PD Prevalje. Na predvečer sta proslavo na Gori naznanjala dva kresa, ki sta gorela pozno v noč. Planinci, ki so že v soboto bili na Gori, so ob zvokih godbe imeli planinsko rajanje do ranega jutra.

V nedeljo je prišlo na Goro približno 800 planincev. Med povabljeni so bili zastopniki mnogih planinskih društev ter zastopniki političnih in družbenih organizacij. V veliko veselje planincev je pa bil prihod predsednika PZS dr. Mihe Potočnika, njegove soproge, Toneta Bučarja, Toneta Boleta in Iva Janžekoviča.

Slavnostni govor je imel predsednik PD Prevalje tov. Roman Kogelnik, ki je opisal

Naša upokojenka

Angela Krajger, roj. 19. aprila 1912, v železarni od 3. aprila 1948 kot čistilka v komunalnem oddelku. St. upokojena 12. avgusta 1969

delovanje društva. Govorili so še predstavniki društev in predsednik PZS dr. Miha Potočnik.

Skupščina PZS je PD Prevalje odlikovala s plaketo, njene zaslužne člane pa s štirimi zlatimi, petimi srebrnimi in osmimi bronastimi častnimi znaki.

Po proslavi so planinci še dolgo plesali. Plesalci so bili veselo presenečeni, ko se je med njimi pojavil tudi dr. Miha Potočnik s soprogo.

Vreme je bilo dopoldne ugodno, popoldne pa se je ohladilo.

Planinsko društvo Prevalje se zahvaljuje za obisk vsem, ki so z delom ali sredstvi pomagali pri slovesni proslavi.

OBRATNE NEZGODE V AVGUSTU 1969

Oto Grebenc, topilnica I. — pri premiku voza za prevoz košare z odpadnim železom ga je udarila ojnica po nartu leve noge.

Ernest Kugler, mehanska obdelovalnica — pri montaži pnevmatskega orodja si je poškodoval zapestje desne roke.

Ludvik Kotar, topilnica I. — pri razkladanju ingotov mu je zmečkalo kazalec na desni roki.

Ivan Poročnik, valjarna — pri brušenju gredic si je poškodoval prste na desni roki.

Ivan Fedler, livarna — na poti iz umivalnice v garderobo je padel in si poškodoval ramo desne roke.

Stanko Gošnja, topilnica I. — pri litju končne probe mu je brizgnilo tekoče jeklo izza očal v desno oko.

Štefan Krenker, kovačnica — pri kovanju kvadrata na parnem kladivu banning je prišlo do odloma enega dela čeljusti klešč, ki mu je odletel v desno stran lica ter mu poškodoval gornjo čeljust in spodnjo ustnico.

Dominik Šnabl, čistilnica — pri postavljanju tirnega vozička na tir si je poškodoval desno nogo v gležnju.

Ivan Kac, kovačnica — pri zalaganju gredic v peč mu je gredica zmečkala mezinca na desni roki.

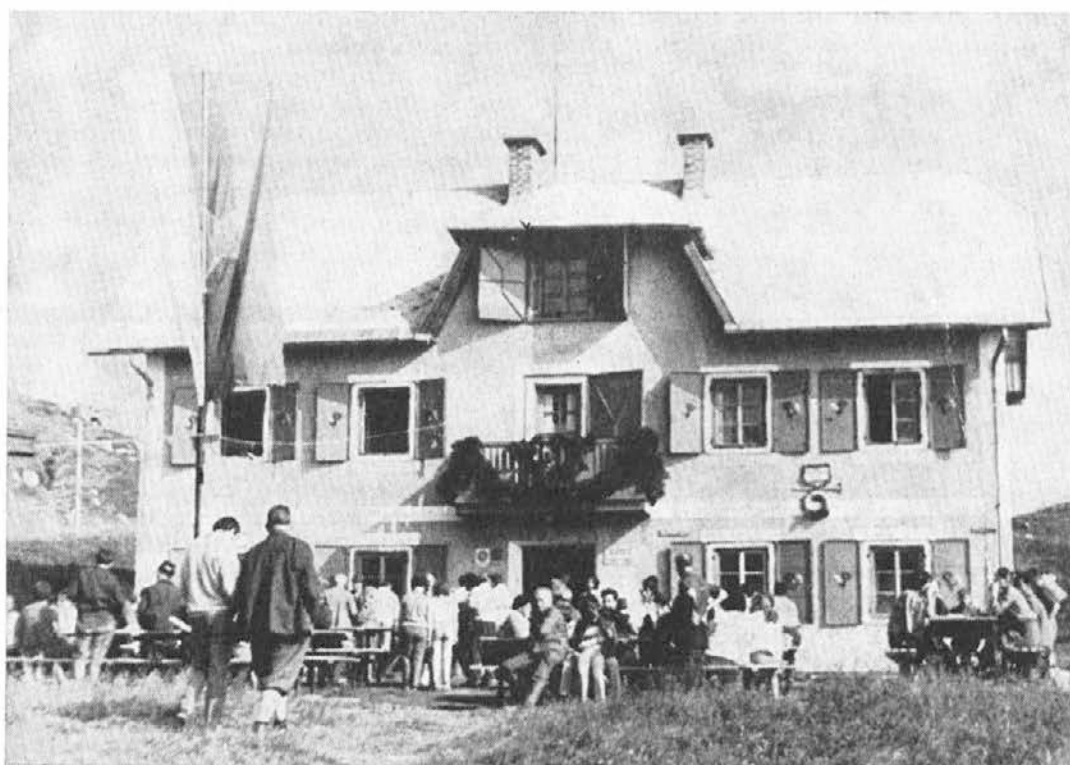
Peter Kvasnik, vzmetarna — pri prevrnitvi zaboja, v katerem so bili zloženi vzmetni listi, ga je udaril kotni profil po levi strani boka.

Višja matematika v naših obratih

»Naročil sem koleno tri osmine, ne pa tri četrtine,« trdi ključavničar.

»Ni res,« pravi mojster. »Dvakrat sem te vprašal, pa si pokimal...«

Delavec premišlja: dvakrat... dvakrat štiri je tako osem!

Planinci se zbirajo k proslavi 50-letnice PD Prevalje

Foto: V. Čibron